

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

Magyar nemzeti állam.

Pécs, 1899. október 27.

A gyáva meghunyászkodás evangéliumának szemforgató apostolai az állami önállóság és függetlenség iránt minden nemzetbe beoltott természetes törekvést azzal iparkodtak mindig elfojtani Magyarországon, hogy ők is önállónak, függetlennek szeretnék látni ezt az országot, de hogy ezt kivivhassuk s aztán a kivivott függetlenséget meg is tarthassuk, első sorban is magyarrá kell tenni Magyarországot népét, mert a széthúzó nemzetiségi törekvések megfékezésére manapság a független magyar állam még gyengének bizonyulna.

Azért áldozták tehát föl Magyarországot szuverénitását a hadügyek és külügyek fölött, azért mondták le még gazdasági ügyeinknek tisztán a magunk érdekei szempontjából való önálló berendezéséről is, hogy Ausztriával nagyhatalommá szövetkezve, az ekként biztosított békés fejlődés útján kiépíthessék először a magyar nemzeti államot, amely aztán önmagától fog kifejlődni független állammá is.

Magyar nemzeti állam! Milyen óriási hazugság rejlik ebben a pár szóban; mert hisz hazugság az is, hogy állam vagyunk, nem hogy nemzeti állam lennénk, vagy állami önállóság nélkül valaha is azzá lehetnénk.

Mi bátorítja föl az itt lakó idegen nemzetiségeket az államalkotónak hirdetett magyarság elleni ádáz küzdelemre? Nem más, mint ennek a magyarságnak az idegen befolyás előtt való gyáva meghunyászkodása, megalkuvása azzal a nemzetgyilkos politikával, amely egypár üres frázis hangoztatása mellett önmaga állítja ki a saját szegénységi bizonyítványát arról, hogy a maga lábán megállni nem képes.

Hogyan legyen ennek az ugynevezett államnak tekintélye, mely meghajlásra kényszerítse minden alattvalóját, a mikor maga olyan kislelkű, hogy önállóságától, függetlenségétől megrémül s már akkor is veszteviszi, vagy legalább is hirdeti magát, ha

gazdaságát magának önállóan kellene intéznie.

De teljesen gyámoltalannak bizonyítja magát a saját nemzetiségeivel szemben is, a kiknek nemzetellenes üzelmeit nemcsak békén tűri, de titkon paktál is velük az államföntartó magyarság ellen, hogy idegen érdekek vontatókötelére akasztott politikáját a magyarság függetlenségi törekvéseivel szemben megvédelmezhesse.

A magyar nemzeti állam kiépítői még annyira sem voltak képesek vinni a magyarosítás ügyét, hogy érvényt szerezzenek a törvénynek, amely az iskolákban kötelezővé tette a magyar nyelv tanítását. Nem arról van szó, hogy az iskolák tannyelve kizárólag az állam nyelve legyen. Nem, a hatalmas magyar állam nem is mer gondolni ilyesmire, amit a lenézett kis Románia, Szerbia, sőt a velünk egy állami kötelekben levő Horvátország is már régen megcselekedett.

De a hadsereg révén fűzött hivatalos germanizálást nemcsak tűrik hanem a német nyelvnek az összes középiskolákban való kötelező tanításával még készségesen elő is segítik. Hát az is a pragmatika szankciójában van benne, hogy a magyar államnak véradót szolgáltatató polgárai idegen lobogó, idegen jelvények alatt idegen nyelv használatára kényszeríttessenek?

Hogyan merészlik közönsnek, tehát a fiktív magyar állam befolyása alatt is állónak hazudni azt a hadsereget, amely kivetkőzteti magyarságukból mindazokat, akik a „császár“ kabátját magukra öltik, amely a nagy garral államinak hirdetett magyar nyelvet egyszerű „Regimentsprache“-vá süllyeszti s börtönre veti azokat a magyar állampolgárokat, akik az ellenőrzési szemléken magyar szót kiejteni merészkednek.

A hadsereg az a világ minden államában, amely a nemzeti eszmének legpregnansabb kifejezője, amely leginkább képes a nemzeti együttérzést a nemzettest idegen elemeibe is beleoltani s a nemzet nyelvében egyesíteni. Nálunk pedig a hadsereg úgy áll, mint a magyar nemzeti

eszmé megtagadása, amely nem ismer magyar államot, magyar nemzetet, csak „császárt és közhazát“, a melyben az államalkotó magyar nemzet be van sorozva egyszerű birodalmi nemzetiséggé, sem több, sem kevesebb joggal, mint az oláh, tót, ruthén, cseh, lengyel vagy szlovén.

A magyar nemzeti állam kiépítését merészlik ajkukon hordozni azok, akik némán tűrik azt, hogy a magyar szóért börtönre vetik a magyar polgárt. Ezek merik ámitani a nemzetet azzal, hogy előbb magyarrá teszik az államot, hogy aztán független lehessen, mikor lépésről-lépésre hátrálnak a nemzeti aspirációk terén az összbirodalomba való végleges beolvadás felé.

Nyomoruságos osztrák provincia vagyunk biz ma is, akárhogy ámitsanak bennünket szóval és írásban az ellenkezővel. Nemcsak, hogy a külföld előtt már semmik, alig számbavett osztrák függelék vagyunk, de itt benn, saját hazánkban is oly ügyefogyott tehetetlenségre jutottunk, hogy büntetlenül rugdoshat meg a saját verejtékünkön tartott katonaság.

Nem elég, hogy anyagilag már kiszipolyozták, hogy a közös vámterületen egész kereskedelmünk, iparunk és gazdaságunk a tönk szélére jutott, hogy mindenünk Bécstől függ, minden alkalommal megrohantak és meggyaláztak bennünket, hogy a „magyar királyi“ honvédségnek egy átkos emlékü ellenségünk emlékköve előtt kellett zászlaját meghajtani, — most már azért is börtönbe vetik a szegény magyar fiut, ha tévedésből az ellenőrzési szemlén magyar szó szalad ki a száján.

A „magyar nemzeti államot építő“ kormányok harminc esztendő alatt nem építettek annyit a magyarosodás épületén, mint a mennyit rontott annak az oláh legénynek az esete, aki afölötti kétségbeesésében, hogy egy véletlenül kiejtett magyar szóért bebörtönözték, börtöne ajtajára akasztotta föl magát.

Tessék majd tisztelt magyarosító kormány az oláhok elé állni azzal, hogy tanuljanak meg magyarul és pirulni, ha

A „Baranyamegyei Hitelintézet mint részvénytársaság“ cég

a mai napon kelt igazgatósági határozatával

1899. október 16-tól kezdve
úgy a régi, mint az újonnan ott elhelyezendő betétekre a betétkamatot

5%-ra

felemelte és ezenkívül a betevők helyett a betét kamatadót is fizeti.

Pécsett, 1899. október hó 16.

Az igazgatóság.

ugyan még pirulni tudnak, ha ezek azzá vágnak vissza, hogy nem bolondok meg tanulni olyan nyelvet, a melyért becsukják az embert s a melynek használata miatt a halálba kergettek egy oláht, akinek az volt a szeréncétlensége, hogy tudott egy pár szót magyarul is.

Szinte halljuk már a vitéz Fejérváry generálist szónokolni az országgyűlésen, hogy ennek így kell lenni, mert fegyelmet tartani a hadseregben muszáj. És ebben teljesen igazat is adunk neki; de a magyar nemzetnek is igaza lesz, ha azt kiáltja, hogy pokolba az olyan hadsereggel, a melyben a magyar állam nyelvének használatát fegyelmi vétségnek merik minősíteni.

Ettől azonban ne tartson a vitéz generális úr; ilyesmihez lelkes férfiak kellenek, mint a csehek, ha nem is ismerik el őket államnak. A mai magyar nemzetnek sokkal gyávább és nyomorultabb, semhogy az arculítésre megtorlással válaszolna, ha azt olyantól kapta, a kivel szemben a pofont zsebrerakni „opportunistikus“.

„Ne bántsát a másét!“

(A mai sajtópör.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. október 27.

E hónapban már a második sajtópört tárgyalta a pécsi esküdtszék, a hol a helybeli szocialista lap szerkesztőségének köréből kerültek ki a vádlottak. Szabó Józsefet, a „Munkás“ felelős szerkesztőjét, alig rövid három héttel ezelőtt ítelték el két heti fogházra és 50 forint pénzbüntetésre s ő e büntetését pár napja kitöltvén, ma ismét az esküdtszék elé került. Horváth Lajos a pécsi szocialistáknak egy másik vezére, a ki eddig még tollal nem próbált harcolni szocialista mód szerint. Nemrég megtette ezt is. Egy hely és munkanélküli egyén előadása alapján megirt egy lopási esetet. Ez volt az első hírlapi cikke. Megirta és elvitte Szabó Józsefnek, hogy az közölje, kijelentvén, hogy felelős érte a mi benne elő van adva. Szabó a cikket azután átdolgozta. Szocialista száj szerint társadalmi értekezést irt elébe, de a magvát, magát az eseményt változatlan hagyta,

a hogy Horváth átadta neki. Mert, hogy abban változtasson valamit, az ellen Horváth eleve is tiltakozott, mivel nagyon megbizott az eseményt neki előadó emberben. Kisült azután rövidesen, hogy az eseményből egy betű sem igaz. Horvát ekkor kereste az ő informálóját, de az bizony eltűnt és máig sem volt feltalálható. Így került azután a felültetett Horváth Lajos és a lap felelős szerkesztője az esküdtszék elé, mely ma délelőtt 9 órakor kezdte meg a sajtóügyi végtárgyalást a két vádlott ügyében.

A sajtóbiróság Sável Kálmán kuriai bíró, törvényszéki elnök, elnöklete alatt Simon József és Koszér János bírakból állott. A jegyzőkönyvet Szommer Gyula aljegyző vezette. A vádlottak védő nélkül jelentek meg. A panaszos Konc Mária képviselője Jobst László dr. ügyvéd volt.

Az esküdtszék megalakulása.

Sável Kálmán elnökkel élén kilenc óra után öt perccel a bíróság bevonulván a tárgyaló terembe, az elnök mindenekelőtt a beidézett negyedik negyedévi esküdtek névsorát olvasta fel.

Igazoltan távolmaradtak: Vaszary Gyula, Rauch János, Herbert János, Erreth János és Klein László.

Ezek helyébe az esküdtek maguk közé a hallgatóság köréből beválasztották: Winter Károly, Auber Gyula, Pollák Soma, Stern Károly és Kiss Zsigmond esküdtképes tagokat.

Következett erre az esküdtek kisorsolása. Vádlottak együttesen gyakorolták a visszavetés jogát s visszavették a következőket: Németh Gyulát, Vidákovits Györgyöt, Fekete Mihályt, dr. Angyal Bélát, Dischka Győzőt, Ternovszky Alajost, Peterdy Ferencet, Pintetics Lajost, Taizs Józsefet, Ganter Ferencet, Auber Gyulát és Lenkei Lajost.

Mig a vádlottak ezzel visszavétési jogukat kimerítették, addig a panaszos képviselője csak két tagot vetett vissza. Ezután a panaszos képviselője csak egyedül gyakorolta a visszavetés jogát. A panaszos képviselője visszavette: dr. Toldi Bélát, dr. Ferenczy Lászlót, Horváth Istvánt, Scholz Gyulát, Muttányánszky Bélát, itju Piribauer Jánost és dr. Darócy Aladárt.

Az esküdtszék tagjai lettek tehát: Székényessy Ferenc dr., Miltényi Miklós dr., Szakvály Emil, Kiss Zsigmond, Simon Béla, Pollák Soma, Paunz Gábor, Stern Károly, Hamerly Imre, Hunka László, Radócsay Sándor

posztos mensán fehér meg piros golyóbisokat lökdösöl és éjtszakánként dorbézolsz, juratusi kardoddal verekedel, sok bort iszol, meg sampányi nevű frantzija italt és így potsékolod a' drága pénzt gonosz societásokban. De extra még ezeken kívül sokat forgolódol a' thiatralista kisasszonok körül, a' mi itend veszedelmös munkálkodás. Pedig hát én gyermekemet tanulni küldöttem a' diétai juventusba, avvagy mint most mondják, az országgyűlési ifjuság közé!

Jól tudod, fiam Bartholomeus, hogy apád egy poltura nélkül szakadt a' Kiskunságból ide Baranyába. Philosophus voltam akkoron a' pécsi diák oskolába, a' mikoron édes anyád, a' mutsai Mutsay tsalád utolsó sarjadéka, árván maradott a' mutsai nemesi birtokkal. Ámbátor diligenter frequentáltam az oskolát, mégis megsajnáltam szegény árvát és ott hagytam érette a' professorokat. Azóta itt éldegélünk ketten Mutsán és te vagy a' mi senectusunk vigasztalója, reménysége. Néked tanulnod kell, mert már a' mutsai birtok teli vagyon tsupa zálogos obligációkkal és már tégeded eltartani nem bir.

Azért iparkodjál fiam, ha hazakerülsz, megtétellek a' vármegyén judliumnak, szolgabírónak, osztán megházasodol, elveszel valami gazdag megyebeli nemesi leányzót és még viceispány is lehet belüled.

és Reeh György. Póttagokul az elnök által kisorsoltattak: Eizer János és Ladányi Sándor.

Az esküdtszék tagjaitól az eskü kivételén, kezdetét vette a tárgyalás sűrűn megtelt széksorok előtt, melyeket többnyire munkások és munkásnők foglaltak el.

Az elnök előadta, hogy tárgyalatni fog Konc Mária pellérdi lakosnőnek, a pellérdi plébános házvezetőjének, 1899. július 15-én bejelentett sajtóügyi panasza, melyet a „Munkás“ 1899. július 2-án megjelent 27-dik számában »Ne bántsát a másét« című közlemény miatt tett, mely közleményben a btkv. 258. §-ába ütköző és a 159. §. szerint minősülő rágalmazás és a btkv. 261. §-ába ütköző becsületsértés sajtó útján elkövetett vétsége foglaltatik. A vizsgálat során Szabó József és Horváth Lajos vállalták el a cikkért a felelőséget; még pedig úgy, hogy Horváth a közlemény alapjául szolgáló kézirat szerzője, míg Szabó az átdolgozásért és a munkásban megjelent cikkért felelős, mint annak a szerzője.

A bizonyítási eljárás

során mindenek előtt a vádlottakat hallgatták ki az általános kérdésekre.

Szabó József 27 éves, pécsi születésű, róm. kath., köműves, nőtlen. Büntetve sajtóvétségért 14 napra és 50 frt pénzbüntetésre volt, a mi szintén 5 napi fogházra lett átváltoztatva. Azonban a most inkriminált cikk még e büntetése előtt jelent meg.

Horváth Lajos, szintén 27 éves, pécsi születésű, róm. kath., nős, gyermektelen köműves.

— Vagyon van-e? kérdi az elnök.

— Volt, de az adósság felemészttette.

Az elnök konstataja, hogy egy fél ház állt a vádlott nevében a vagyoni bizonyítvány szerint. Vádlott különben büntetlen előéletű.

Jobst László dr. ügyvéd a panaszos nevében erre beadja a vádlevelet, melyet Szommer Gyula jegyző felolvás.

A vádlevelet szerint az inkriminált közlemény azt állítja, hogy a pellérdi pap gazdaasszonya a pap cselédjét egyszer észrevette, hogy az az istálló küszöbén írásait olvassa. Kíváncsian nézte, sőt másnap reggel, mikor a cseléd bevitte a tejet a gazdaasszonynak, akkor is olyan kíváncsian nézegette, hogy a cseléd megszólalt:

— Mit néz reám úgy a nagyságos kisasszony, mintha valami gézengúz volnék? Ha nem tetszem a nagyságának, hát mondja meg, szívesen elmegyek.

Erre a pap gazdaasszonya így szólt:

Ergo édes fiam, ne szomorítsad az te öreg szülejdet. Kevés pénzt költs, ne dorbézolj, iparkodjál tanulni szép tsendesen, akkor aztán vezéreljen Isten vissza öreg szülejdet kebelébe, a' meddig is maradok szerető édesapád kiskunsági Kiskun Barnabás m. p.

II.

Tekintetes Kiskun Ferenc jurista urnak atyai szeretettel Pesten.

Kelt Bar.-Mutsán 25. okt. 1865.

Kedves fiam Ferkó!

Alig pár hete, hogy szüleid hajlékából a studiumok folytatása végett eltávoztál s már is több ízében irtál haza pénzért, bár tudnod kellene, hogy mily üres a kassza. Mindez azonban nem lett volna baj, mert a mi te reád szükséges, a föld alul is előteremttem, — csak az öreg villányi szomszéd ne lett volna itt, a ki a napokban Pesten járt és elbeszélte, hogy miért van neked annyira szükséged?

Tőle tudom, hogy az univerzitásnak feléje se nézel, hanem nappal alszol, éjjel dorbézolsz a Komlókertben, Beleznayban, Pilvaxban, vagy másutt, a holott is összeadtad magadat holmi éhenkórász versfaragókkal s a sok pénzt billiárdra meg pezsgőre dobálsz el. (Én azt sem tudom, hogy mi fán teremnek ezek.) És hogy örökké részeg vagy. Pfuj! —

Bezeg apád más ember volt! Én min-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Három levél.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

I.

Adassék ezen levelem nemes, nemzeti és vitézlő kiskunsági Kiskun Bertalanynak kezébe, aki is legatus absentium az diétán Posonban.

Költ Baranya-Mutsán die 25. okt. 1836.

Carissime!

Miótátul fogva tsak Posonban vagy, epistoláidban mindéig tsak pecuniát kérsz, tetemesebb összeveket, melyeket mindazonáltal néked mindéig elküldöttem, ámbátor a' jobbagyok — datzára az eősi üdőknek — eleddig nem iparkodtanak valde a' járandóságok be fizetésével, meg a' fructus árát sem adta még meg a' sidó. Akképpen kógitáltam, hogy az tanulás végett oportálsz a' sok pecuniát.

És ebben maradtam volna, ha nem vizitált volna nálam ns. Baranyavármegyének követe a' posoni diétán, ns. Villányi Istvány úr, a' ki is felvilágosította az én elmémet a' te tselekedetjeidről.

Igy konstataáltam, hogy te nem jársz az diétára, hanem a' kávémérőhelyekre, a' mely locusokon kártyázol, kotzkázol és a' zöld

— Nem az a baj, szolga, hanem az, hogy micsoda irásokat olvasott maga tegnap?

— Azok az én irásaim voltak; azokhoz semmi köze a kisasszonynak. Felelte a szolga, a ki azonban gyanút fogott és irásait elzárta a ládájába s mikor vasárnap kiment a faluba, a cselédszoba kulcsát is elvitte magával.

És a hogy hazatért, a szobaajtót kinyitva, ládáját feltörve találta s abból irásai és egy 700 frtról szóló takarékpénztári könyv hiányzott. Rögtön bejött Pécsre és itt jelentést tett a csendőrségnél. A kakastollas legények ki is mentek s a papi ház úrnőjében találták meg a tettest s be is hozták Pécsre. A papnak tudnia kell, hogy mint történt ez, mert az ő kezén át kerültek az irományok és a takarékpénztári könyv a szolgabíróhoz, kitől a szolga azokat vissza is kapta.

A vádlevél szerint e közlemény rágalmazó és becsületsértő egész terjedelmében s részleteiben s ezért kéri panaszos a társszerzőket kérdőre vonni.

Vádlottak a vádlevélre nem kívánván nyomban nyilatkozni, felolvastatott maga az inkriminált cikk, mely a »Munkás« »Társadalmi szemle« rovatában jelent meg. Ennek felolvasása után következett a vádlottak kihallgatása.

Szabó József beismeri, hogy a cikket ő adta le közlésre. Szerzője csak annyiban, hogy a tényhez »társadalmi kritiká«-t írt. A kéziratot, mely hozzá alapul szolgált, Horváth adta át neki és felkérte a közlésre s érte a felelősséget elvállalta.

Jobst László dr.: Ki írta a becsatolt három negyedéves kéziratot?

Szabó József: Az a Horváth irása.

Jobst László dr.: Nem győződött meg előbb a kéziratban foglaltak valódiságáról?

Szabó József: Horváth felelt érte. Különbösen is Horváth az illető elmondása után írta a kéziratot s így biztam benne.

Jobst László dr.: Lássá, pedig az egészről egy szó sem volt igaz.

Horváth Lajos beismeri, hogy Müller Vendel nevű ember előadása után írta a kéziratot. Azért felelős is. Magát a cikket Szabó írta; tehát a közleményért nem vállalja el a felelősséget.

Erre felolvasták a kéziratot, majd Horváth kihallgatását folytatták.

Horváth Lajos előadja, hogy semmi cél nem vezette a kézirat megírásában. Müller Vendel hozzá ment, előadta a dolgot s mivel nála is akart lakást felvenni, hát teljesen meg-

bizott benne s így írta meg a kéziratot. Csak az nem jutott eszébe, hogy aláírta volna Müller Vendellel. Ő kereste Müllert azután, mikor hallotta, hogy a dologból egy szó sem igaz, de nem találta sehol. Köröztetését is azért kérte, hogy ő álljon helyt azért, a mit vele megíratott.

A vádlotthoz Szakvály Emil, Pollák Soma és Kiss Zsigmond esküdtek intéztek még pár kérdést. Ebből kitűnt, hogy Horváth Müllert is olyan embernek ismerte, a ki csavarog s neki azt mondta, hogy Budán szerezte a hétszáz forintot. Ő megbízott benne, mert ő becsületes és tiszta lelkiismeretű; azt hitte Müller ha valamit állít valakiről, az igaz és azért helyt is áll.

Most a tanukihallgatásra került a sor. Vádlott Katócs Teréz és Csapó József tanukra hivatkozott. Az első jelenlétében mondta el neki Müller a dolgot; a második pedig Müllert a pellérdi plébánoshoz cselédnek vitte annak idején. Mivel azonban a magánvád mindkét tényt elismerte, ezek bizonyításának szüksége nem forgott lenne s így a vádlott Horváth Lajos tanui kihallgatásától el is állott.

A magánvád Molnár Márton, Vargha Sándor és Reinick Béla tanukra hivatkozott; bizonyítani kívánván, hogy a pellérdi plébános gazdasszonya Konc Mária és hogy ők az inkriminált cikket csakis Konc Máriára vonatkoztatták, abban ő rá ismertek.

A tanuk kihallgatása ellen Szabó József kifogást nem emelt s Horváth Lajos is kinyilatkoztatta:

— Részemről közömbös!

A törvényszék a magánvád tanui kihallgatásának helyt adván, tanukat hallgatták ki.

Molnár Márton, Vargha Sándor, Reinick Béla letevén az esküt, elsőnek Molnárt hallgatták ki.

Molnár Márton, pellérdi plébános előadja, hogy Konc Mária az ő gazdasszonya tizenkét év óta. Az inkriminált cikkekre úgy tették mások figyelmessé s azt elolvastán, benne Konc Mária megsértését látta.

Vargha Sándor, pellérdi kántortanító, öt év óta ismeri a plébános gazdasszonyát, Konc Máriát. Az inkriminált cikket olvasta s abból — bár név nincs benne — látta, hogy Konc Máriára vonatkozik.

Reinick Béla, pellérdi m. á. v. tisztviselő, 1898. január 25-ike, a pellérdi vasuti állomás megnyitása óta ismeri a plébános gazdasszonyát Konc Máriát. Az inkriminált cikket

olvastán, másra nem vonatkoztatta, csak ő rá, mert a plébánián más nőt nem ismer.

Jobst László dr. kérde Horváthtól, hogy a Müller Vendel információjára megírt kéziratban nincs meg, hogy az eset hol és kivel történt. És a Szabó által beadott közleményben mégis benne van.

Horváth Lajos kijelenti, hogy ő mondta Szabónak, hogy az eset hol és kivel történt.

A bizonyítási eljáráshoz más előterjeszteni valójuk a feleknek nem lévén, az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította s átadta a szót a magánvád képviselőinek.

Horváth Lajosról azonban ekkor észrevette az elnök, hogy a hallgatóság felé intetget rászólt tehát:

— Ne izegjen-mozogjon, hanem szóljon, ha valamit akar.

— Tekintetes királyi törvényszék nagyságos elnöke, ki szeretnék menni!

— Tehát öt percre az ülést felfüggesztem, szolt az elnök s öt percre az esküdtszék és a bíróság tagjai visszavonultak szobáikba. Szünet után következett

a vádbeszéd.

Jobst László dr., magánvádoló képviselője kijelenti, hogy tekintettel arra, miszerint vádlottak védő nélkül jelentek meg a törvényszék előtt, csak röviden akar szólani. A szerzősége nézve kijelenti, hogy kétségtelen, miszerint mindkét vádlott szerzője a cikknek, bár állításuk szerint a megírt cikk eszméjét Müller Vendel elbeszéléséből merítették. A cikk lényegét Horváth Lajos írta, a társadalmi részt pedig Szabó József. A második kérdésre, hogy vajon van-e a cikkben rágalmazás és becsületsértés, szintén igennel kell felelni, mert az, hogy úgy Szabó József, mint Horváth Lajos azt írták, miszerint »az illető gazdasszony ellopta Müller Vendel hétszázforintos takarékpénztári könyvét; a csendőrök, kik a nyomozást teljesítették, a papgazdasszony személyében találták meg a tolvajt, megkötözték és a falu szemeláttára hurcolták el, kétségtelenül magán viseli úgy a rágalmazás, mint a becsületsértés ismérveit, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy az egész közlemény elejétől végig, légből kapott koholmány. Vádlottnak módjukban lett volna a tárgyalás folyamán bizonyítani a cikkben foglaltak valódiságát, de nem tették ezt, amint nem is teheték, mert nem állt rendelkezésükre olyan adat, melylyel a megírtak igaz voltát bizonyítani tudták volna. Jóhiszeműségről sem lehet szó,

csödbe jutottam volna, így azonban eltengődöm egy ideig.

Buzdulj édes fiam az én példámon! Mikor én 1865-ben Pesten juritta voltam, nemcsak, hogy semmi segélyt nem kaptam hazulról, de még azt a keserves pár forintot is, a melyet véres verejtékkel, éjet nappalá téve, a saját munkám árán szereztem, — meg kelle osztanom szegény öreg szüleimmel. Magam kerestem egész családom részére a kenyeret s mégis mindig első tanuló valék társaim között!

Neked nem kell engem mindenben utánognod. Nem kel fentartásodról gondoskodnod, a tanulásban sem kell magadat megerőltetned, csak annyira iparkodj, hogy jogi tanulmányaidat befejezhess, akkor aztán majd beültetnek egy zsiros hivatalba, a mikor is már megnősülhetsz. És pedig, hogy a kiskunsági Kiskun család ősi, de megkopott címerét újra be-aranyozva láthasd, jó lenne, ha valami gazdag zsidólányt választanál ki magadnak házastársul . . .

A miről különben majd akkor bővebben beszélhetünk, ha egyszer odaig érkezted, most csak arra kérék, hogy vedd komolyan fontolóra a dolgokat és iparkodjál már egyszer örömet is szerezni a te jó atyádnak,

Kiskun Ferencnek s. k.

A másolatok hitelül:

Gyurkovics.

den iskolában első eminens voltam és a saját erőmből tartottam fenn magamat. Például a pozsonyi országgyűlésen 1836-ban, hol mint a távollévők kövele vettem részt, kenyéren és vizen éltem, hogy csak szegény öreg szüleimet segíthessem — s mégis első maradtam társaim között, te pedig, kinek minden anyagi eszköz meg van adva, folyton utolsó maradsz!

Javulj meg édes fiam, iparkodj, tanulj, mert tudod, hogy a nemesség privilégiumainak elvesztésével a mucsai birtok felére apad, örülünk, ha mi öregek meg tudunk rajta élni, ha addig a terhek össze nem nyomják. Te neked már a saját erődből kellend családodat fentartanod.

Azért hát siess diplomát szerezni, itt az ideje, hogy valami jó állásba ültesselek. Addig is azonban nem lenne ellene kifogásom, ha ott Pesten egy gazdag iparos lánnyal szeretted meg magadat, a kit elvinnél s a hozományával kis teherkönyvit csinálhatnánk a mucsai birtokon, mert már-már csak a szentlélek tartja benne a lelket.

Édes fiam, gondold meg és szíveled meg, a miket most itt írtam, — egy életnek tapasztalatai szólnak feléd — és a szerint cselekedjél. Isten veled, csokolnak szerető szüleid, különösen érted aggódó atyád.

Kiskun Bertalan s. k.

III.

Tekintetes Kiskun Béla joghallgató urnak Pécssett.

B.-Mucsán, 1899. okt. 25.

Kedves Béla!

Már innen onnan két hónapja, hogy ismét Pécssett vagy, s ezen idő alatt nem olvastam mást leveleiből, csak azt, hogy pénzt, pénzt, pénzt! . . . Ennyi pénzzel háborut is lehetne viselni, nemcsak jogot hallgatni! . . . És ha még csak te írnád ezt! De ugyanezt írja nekem mindenki, a szabódtól a főpincérig, a kikkel csak érintkezel. Azt nem is említem, hogy a saját hitelezőim mennyire zaklatnak s hogy a múlt héten is itt volt a végrehajtó. Elég csapás nekem az, hogy mindeme sanyaru viszonyok között is te az előadások látogatása helyett a kávéházakban lopod a napot, billiárdozol, meg alsós kalábert játszol, az éjszakák csendjét a te hangos kurjantásaid zavarják s a rendőrség kihágási iktatójában a te neved egyike a leggyakoribbaknak. A dorbézolás vigan megy nálad, az első alapvizsgát azonban immár Isten tudja hányadszor bliccelted el szeptemberben. Ez az életmód jóra nem vezethet. Adósságaink végösszeget immár csak az isteni gondviselés számvevő osztálya tudna megmondani s ha nem volna ez a kis életbiztosítási ügynökség, már régen

ugyan még pirulni tudnak, ha ezek azzal vágnak vissza, hogy nem bolondok megtanulni olyan nyelvet, a melyért becsukják az embert s a melynek használata miatt a halálba kergettek egy oláht, akinek az volt a szerencsétlensége, hogy tudott egy pár szót magyarul is.

Szinte halljuk már a vitéz Fejérváry generálist szónokolni az országgyűlésen, hogy ennek így kell lenni, mert fegyelmet tartani a hadseregben muszáj. És ebben teljesen igazat is adunk neki; de a magyar nemzetnek is igaza lesz, ha azt kiáltja, hogy pokolba az olyan hadsereggel, a melyben a magyar állam nyelvének használatát fegyelmi vétségnek merik minősíteni.

Ettől azonban ne tartson a vitéz generális úr; ilyesmihez lelkes férfiak kellenek, mint a csehek, ha nem is ismerik el őket államnak. A mai magyar nemzedék sokkal gyávább és nyomorultabb, semhogy az arculútsre megtorlással válaszolna, ha azt olyantól kapta, a kivel szemben a pofont zsebrerakni „opportunistus“.

„Ne bántsát a másét!”

(A mai sajtópör.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. október 27.

E hónapban már a második sajtópört tárgyalta a pécsi esküdtszék, a hol a helybeli szocialista lap szerkesztőségének köréből kerültek ki a vádlottak. Szabó Józsefet, a „Munkás” felelősszerkesztőjét, alig rövid három héttel ezelőtt ítéltek el két heti fogházra és 50 forint pénzbüntetésre s ő e büntetését pár napja kitöltvén, ma ismét az esküdtszék elé került. Horváth Lajos a pécsi szocialistáknak egy másik vezére, a ki eddig még tollal nem próbált harcolni szocialista mód szerint. Nemrég megtette ezt is. Egy hely és munkanélküli egyén előadása alapján megirt egy lopási esetet. Ez volt az első hirlapi cikke. Megirta és elvitte Szabó Józsefnek, hogy az közölje, kijelentvén, hogy felelős érte a mi benne elő van adva. Szabó a cikket azután átdolgozta. Szocialista szájiz szerint társadalmi értekezést irt elebe, de a magvát, magát az eseményt változatlan hagyta,

a hogy Horváth átadta neki. Mert, hogy abban változtasson valamit, az ellen Horváth eleve is tiltakozott, mivel nagyon megbizott az eseményt neki előadó emberben. Kisült azután rövidesen, hogy az eseményből egy betű sem igaz. Horvát ekkor kereste az ő informálóját, de az bizony eltűnt és máig sem volt feltalálható. Így került azután a felültetett Horváth Lajos és a lap felelős szerkesztője az esküdtszék elé, mely ma délelőtt 9 órakor kezdte meg a sajtóügyi végtárgyalást a két vádlott ügyében.

A sajtóbiróság Sável Kálmán kuriai bíró, törvényszéki elnök, elnöklete alatt Simon József és Koszér János bírálóból állott. A jegyzőkönyvet Szommer Gyula aljegyző vezette. A vádlottak védő nélkül jelentek meg. A panaszos Konc Mária képviselője Jobst László dr. ügyvéd volt.

Az esküdtszék megalakulása.

Sável Kálmán elnökkel élén kilenc óra után öt perccel a bíróság bevonulván a tárgyaló terembe, az elnök mindenekelőtt a beidézett negyedik negyedévi esküdtek névsorát olvasta fel.

Igazoltan távolmaradtak: Vaszary Gyula, Rauch János, Herbert János, Erreth János és Klein László.

Ezek helyébe az esküdtek maguk közé a hallgatóság köréből beválasztották: Winter Károly, Auber Gyula, Pollák Soma, Stern Károly és Kiss Zsigmond esküdtképes tagokat.

Következett erre az esküdtek kisorsolása. Vádlottak együttesen gyakoroltak a visszavetés jogát s visszavetették a következőket: Németh Gyulát, Vidákovits Györgyöt, Fekete Mihályt, dr. Angyal Bélát, Dischka Győzőt, Ternovszky Alajost, Peterdy Ferencet, Pinterics Lajost, Taizs Józsefet, Ganter Ferencet, Auber Gyulát és Lenkei Lajost.

Mig a vádlottak ezzel visszavetési jogukat kimerítették, addig a panaszos képviselője csak két tagot vetett vissza. Ezután a panaszos képviselője csak egyedül gyakorolta a visszavetés jogát. A panaszos képviselője visszavetette: dr. Toldi Bélát, dr. Ferenczy Lászlót, Horváth Istvánt, Scholz Gyulát, Muttányánszky Bélát, itju Piribauer Jánost és dr. Darócy Aladárt.

Az esküdtszék tagjai lettek tehát: Szekrényessy Ferenc dr., Miltényi Miklós dr., Szakvály Emil, Kiss Zsigmond, Simon Béla, Pollák Soma, Paunz Gábor, Stern Károly, Hamerly Imre, Hinka László, Radócsay Sándor

posztos mensán fehér meg piros golyóbisokat lökdösöl és éjtszakánkint dorbézolsz, juratusi kardoddal verekedel, sok bort iszol, meg sampányi nevű frantzija italt és így potsékolod a' drága pénzt gonosz societásokban. De extra még ezeken kívül sokat forgolódol a' thiatralista kisasszonok körül, a' mi itend veszedelmös munkálkodás. Pedig hát én gyermekemet tanulni küldöttem a' diétai juvenusba, avvagy mint most mondják, az országgyűlési ifjuság közzé!

Jól tudod, fiam Bartholomeus, hogy apád egy poltura' nélkül szakadt a' Kiskunságból ide Baranyába. Philosophus voltam akkoron a' pécsi diák oskolába, a' mikoron édes anyád, a' mutsai Mutsay tsalád utolsó sarjadéka, árván maradott a' mutsai nemesi birtokkal. Ámbátor diligenter frequentáltam az oskolát, mégis megsajnáltam szegény árvát és ott hagytam érette a' professorokat. Azóta itt éldegélünk ketten Mutsán és te vagy a' mi senectusunk vigasztalója, reménysége. Néked tanulnod kell, mert már a' mutsai birtok teli vagyon tsupa zálogos obligációkkal és már tégeded eltartani nem bír.

Azért iparkodjál fiam, ha hazakerülsz, megtétellek a' vármegyén judliumnak, szolgabírónak, osztán megházasodol, elveszel valami gazdag megyebeli nemesi leányzót és még viceispány is lehet belüled.

és Reeh György. Póttagokul az elnök által kisorsoltattak: Eizer János és Ladányi Sándor.

Az esküdtszék tagjaitól az eskü kivételén, kezdetét vette a tárgyalás sűrűn megtelt széksorok előtt, melyeket többnyire munkások és munkásnők foglaltak el.

Az elnök előadta, hogy tárgyalatni fog Konc Mária pellérdi lakosnőnek, a pellérdi plébános házvezetőjének, 1899. július 15-én bejelentett sajtóügyi panasza, melyet a „Munkás” 1899. július 2-án megjelent 27-dik számában »Ne bántsát a másét« című közlemény miatt tett, mely közleményben a btkv. 258. §-ába ütköző és a 159. §. szerint minősülő rágalmazás és a btkv. 261. §-ába ütköző becsületsértés sajtó útján elkövetett vétsége foglaltatik. A vizsgálat során Szabó József és Horváth Lajos vállalták el a cikkért a felelőséget; még pedig úgy, hogy Horváth a közlemény alapjául szolgáló kézirat szerzője, míg Szabó az átdolgozásért és a munkásban megjelent cikkért felelős, mint annak a szerzője.

A bizonyítási eljárás

során mindenek előtt a vádlottakat hallgatták ki az általános kérdésekre.

Szabó József 27 éves, pécsi születésű, róm. kath., köműves, nőtlen. Büntetve sajtóvétségért 14 napra és 50 frt pénzbüntetésre volt, a mi szintén 5 napi fogházra lett átváltotatva. Azonban a most inkriminált cikk még e büntetése előtt jelent meg.

Horváth Lajos, szintén 27 éves, pécsi születésű, róm. kath., nős, gyermektelen köműves.

— Vagyona van-e? kérdi az elnök.

— Volt, de az adósság felemészttette.

Az elnök konstatalja, hogy egy fél ház állt a vádlott nevén a vagyoni bizonyítvány szerint. Vádlott különben büntetlen előéletű.

Jobst László dr. ügyvéd a panaszos nevében erre beadja a vádlevelet, melyet Szommer Gyula jegyző felolvass.

A vádlevelet szerint az inkriminált közlemény azt állítja, hogy a pellérdi pap gazdaasszonya a pap cselédjét egyszer észrevette, hogy az az istálló küszöbén írásait olvassa. Kíváncsian nézte, sőt másnap reggel, mikor a cseléd bevitte a tejet a gazdaasszonynak, akkor is olyan kíváncsian nézegette, hogy a cseléd megszólalt:

— Mit néz reám úgy a nagyságos kisasszony, mintha valami gézengúz volnék? Ha nem tetszem a nagyságának, hát mondja meg, szívesen elmegyek.

Erre a pap gazdaasszonya így szólt:

Ergo édes fiam, ne szomorítsad az te öreg szülejdet. Kevés pénzt költs, ne dorbézolj, iparkodjál tanulni szép tsendesen, akkor aztán vezéreljen Isten vissza öreg szülejdet kebelébe, a' meddig is maradok szerető édesapád kiskunsági Kiskun Barnabás m. p.

II.

Tekintetes Kiskun Ferenc jurista urnak atyai szerettel Pesten.

Kelt Bar.-Mutsán 25. okt. 1865.

Kedves fiam Ferkó!

Alig pár hete, hogy szüleid hajlékából a studiumok folytatása végett eltávoztál s már is több ízében irtál haza pénzért, bár tudnod kellene, hogy mily üres a kassza. Mindez azonban nem lett volna baj, mert a mi te reád szükséges, a föld alul is előteremttem, — csak az öreg villányi szomszéd ne lett volna itt, a ki a napokban Pesten járt és elbeszélte, hogy miért van neked annyira szükséged?

Tőle tudom, hogy az univerzitásnak feléje se nézel, hanem nappal alszol, éjjel dorbézolsz a Komlókertben, Beleznayban, Pilvaxban, vagy másutt, a holott is összeadtad magadat holmi éhenkórász versfaragókkal s a sok pénzt billiárdra meg pezsgőre dobárod el. (Én azt sem tudom, hogy mi fán teremnek ezek.) És hogy örökké részeg vagy. Pfuj! —

Bezeg apád más ember volt! Én min-

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Három levél.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

I.

Adassék ezen levelem nemes, nemzeti és vitézlő kiskunsági Kiskun Bertalanynak kezébe, aki is legatus absentium az diétán Posonban.

Költ Baranya-Mutsán die 25. okt. 1836.

Carissime!

Miótául fogva tsak Posonban vagy, epistoláidban mindétig tsak pecuniát kérsz, tetemesebb öszvegeket, melyeket mindazonáltal néked mindétig elküldöttem, ámbátor a' jobbágyok — datzára az eősi üdőknek — eleddig nem iparkodtanak valde a' járandóságok befizetésével, meg a' fructus árát sem adta még meg a' sidó. Akképpen kogitáltam, hogy az tanulás végett oportárod a' sok pecuniát.

És ebben maradtam volna, ha nem vizitált volna nálam ns. Baranyavármegyének követe a' posoni diétán, ns. Villányi Istvány úr, a' ki is felvilágosította az én elmémet a' te tselekedetjeidrül.

Igy konstataltam, hogy te nem jársz az diétára, hanem a' kávémérőhelyekre, a' mely locusokon kártyázol, kotzkázol és a' zöld

— Nem az a baj, szolga, hanem az, hogy kicsoda irásokat olvasott maga tegnap?

— Azok az én irásaim voltak; azokhoz semmi köze a kisasszonynak. Felelte a szolga, a ki azonban gyanút fogott és irásait elzárta a ládájába s mikor vasárnap kiment a faluba, a cselédszoba kulcsát is elvitte magával.

És a hogy hazatért, a szobaajtót kinyitva, ládáját feltörve találta s abból irásai és egy 700 ltról szóló takarékpénztári könyv hiányzott. Rögtön bejött Pécsre és itt jelentést tett a csendőrségnél. A kakastollas legények ki is mentek s a papi ház úrnőjében találták meg a tettest s be is hozták Pécsre. A papnak tudnia kell, hogy mint történt ez, mert az ő kezén át kerültek az irományok és a takarékpénztári könyv a szolgabíróhoz, kitől a szolga azokat vissza is kapta.

A vádlevél szerint e közlemény rágalmozó és becsületsértő egész terjedelmében s részleteiben s ezért kéri panaszos a társszerzőket kérdőre vonni.

Vádlottak a vádlevélre nem kívánván nyomban nyilatkozni, felolvastatott maga az inkriminált cikk, mely a »Munkás« »Társadalmi szemle« rovatában jelent meg. Ennek felolvasása után következett a vádlottak kihallgatása.

Szabó József beismeri, hogy a cikket ő adta le közlésre. Szerzője csak annyiban, hogy a tényhez »társadalmi kritiká«-t irt. A kéziratot, mely hozzá alapul szolgált, Horvát adta át neki és felkérte a közlésre s érte a felelősséget elvállalta.

Jobst László dr.: Ki írta a becsatolt három negyedéves kéziratot?

Szabó József: Az a Horváth irása.

Jobst László dr.: Nem győződött meg előbb a kéziratban foglaltak valódiságáról?

Szabó József: Horváth felelt érte. Különbösen is Horváth az illető elmondása után írta a kéziratot s így biztam benne.

Jobst László dr.: Lássá, pedig az egészről egy szó sem volt igaz.

Horváth Lajos beismeri, hogy Müller Vendel nevű ember előadása után írta a kéziratot. Azért felelős is. Magát a cikket Szabó írta; tehát a közleményért nem vállalja el a felelősséget.

Erre felolvasták a kéziratot, majd Horváth kihallgatását folytatták.

Horváth Lajos előadja, hogy semmi cél nem vezette a kézirat megírásában. Müller Vendel hozzá ment, előadta a dolgot s mivel nála is akart lakást felvenni, hát teljesen meg-

bizott benne s így írta meg a kéziratot. Csak az nem jutott eszébe, hogy aláírta volna Müller Vendellel. Ő kereste Müllert azután, mikor hallotta, hogy a dologból egy szó sem igaz, de nem találta sehol. Köröztetését is azért kérte, hogy ő álljon helyt azért, a mit vele megíratott.

A vádlotthoz Szakvály Emil, Pollák Soma és Kiss Zsigmond esküdtek intéztek még pár kérdést. Ebből kitűnt, hogy Horváth Müllert is olyan embernek ismerte, a ki csavarog s neki azt mondta, hogy Budán szerezte a hétszáz forintot. Ő megbizott benne, mert ő becsületes és tiszta lelkiismeretű; azt hitte Müller ha valamit állít valakiről, az igaz és azért helyt is áll.

Most a tanukihallgatásra került a sor. Vádlott Katócs Teréz és Csapó József tanukra hivatkozott. Az első jelenlétében mondta el neki Müller a dolgot; a második pedig Müllert a pellérdi plébánoshoz cselédnek vitte annak idején. Mivel azonban a magánvád mindkét tény elismerte, ezek bizonyításának szükségé nem forgott lenne s így a vádlott Horváth Lajos tanui kihallgatásától el is állott.

A magánvád Molnár Márton, Vargha Sándor és Reinick Béla tanukra hivatkozott; bizonyítani kívánván, hogy a pellérdi plébános gazdasszonya Konc Mária és hogy ők az inkriminált cikket csakis Konc Mária-ra vonatkoztatták, abban ő rá ismertek.

A tanuk kihallgatása ellen Szabó József kifogást nem emelt s Horváth Lajos is nyilatkozott:

— Részemről közömbös!

A törvényszék a magánvád tanui kihallgatásának helyt adván, tanukat hallgatták ki.

Molnár Márton, Vargha Sándor, Reinick Béla letevén az esküt, elsőnek Molnárt hallgatták ki.

Molnár Márton, pellérdi plébános előadja, hogy Konc Mária az ő gazdasszonya tizenkét év óta. Az inkriminált cikkekre úgy tették mások figyelmessé s azt elolvastán, benne Konc Mária megsértését látta.

Vargha Sándor, pellérdi kántortanító, öt év óta ismeri a plébános gazdasszonyát, Konc Mária-t. Az inkriminált cikket olvasta s abból — bár név nincs benne — látta, hogy Konc Mária-ra vonatkozik.

Reinick Béla, pellérdi m. á. v. tisztviselő, 1898. január 25-ike, a pellérdi vasuti állomás megnyitása óta ismeri a plébános gazdasszonyát Konc Mária-t. Az inkriminált cikket

III.

Tekintetes Kiskun Béla joghallgató urnak
Pécsett.

B.-Mucsán, 1899. okt. 25.

Kedves Béla!

Már innen onnan két hónapja, hogy ismét Pécsett vagy, s ezen idő alatt nem olvastam mást leveleiből, csak azt, hogy pénzt, pénzt, pénzt! . . . Ennyi pénzzel háborut is lehetne viselni, nemcsak jogot hallgatni! . . . És ha még csak te irtád ezt! De ugyanezt írja nekem mindenki, a szabódtól a főpincérig, a kikkel csak érintkezel. Azt nem is említem, hogy a saját hitelezőim mennyire zaklatnak s hogy a múlt héten is itt volt a végrehajtó. Elég csapás nekem az, hogy mindeme sanyaru viszonyok között is te az előadások látogatása helyett a kávéházakban lopod a napot, billiárdozol, meg alsós kalábert játszol, az éjszakák csendjét a te hangos kurjantásaid zavarják s a rendőrség kihágási iktatójában a te neved egyike a leggyakoribbaknak. A dorobólás vigan megy nálad, az első alapvizsgát azonban immár Isten tudja hányadszor bliccelted el szeptemberben. Ez az életmód jóra nem vezethet. Adósságaink végösszeget immár csak az isteni gondviselés számvevő osztálya tudna megmondani s ha nem volna ez a kis életbiztosítási ügynökség, már régen

olvastán, másra nem vonatkoztatta, csak ő rá, mert a plébánián más nőt nem ismer.

Jobst László dr. kérde Horváthtól, hogy a Müller Vendel információjára megírt kéziratban nincs meg, hogy az eset hol és kivel történt. És a Szabó által beadott közleményben mégis benne van.

Horváth Lajos kijelenti, hogy ő mondta Szabónak, hogy az eset hol és kivel történt.

A bizonyítási eljárásához más előterjeszteni valójuk a feleknek nem lévén, az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnak nyilvánította s átadta a szót a magánvád képviselőinek.

Horváth Lajosról azonban ekkor észrevette az elnök, hogy a hallgatóság felé integet rászólt tehát:

— Ne izegjen-mozogjon, hanem szóljon, ha valamit akar.

— Tekintetes királyi törvényszék nagyságos elnöke, ki szeretnék menni!

— Tehát öt percre az ülést felfüggesztem, szolt az elnök s öt percre az esküdtszék és a bíróság tagjai visszavonultak szobáikba. Szünet után következett

a vádbeszéd.

Jobst László dr., magánvádoló képviselője kijelenti, hogy tekintettel arra, miszerint vádlottak védő nélkül jelentek meg a törvényszék előtt, csak röviden akar szólani. A szerzősége nézve kijelenti, hogy kétségtelen, miszerint mindkét vádlott szerzője a cikknek, bár állításuk szerint a megírt cikk eszméjét Müller Vendel elbeszéléséből merítették. A cikk lényegét Horváth Lajos írta, a társadalmi részt pedig Szabó József. A második kérdésre, hogy vajjon van-e a cikkben rágalmozás és becsületsértés, szintén igennel kell felelni, mert az, hogy úgy Szabó József, mint Horváth Lajos azt irták, miszerint »az illető gazdasszony ellopta Müller Vendel hétszázforintos takarékpénztári könyvét; a csendőrök, kik a nyomozást teljesítették, a papgazdasszony személyében találták meg a tolvajt, megkötözték és a falu szemeláttára hurcolták el, kétségtelenül magán viseli úgy a rágalmozás, mint a becsületsértés ismérveit, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy az egész közlemény elejétől végig, légből kapott koholmány. Vádlottnak módjukban lett volna a tárgyalás folyamán bizonyítani a cikkben foglaltak valódiságát, de nem tették ezt, amint nem is teheték, mert nem állt rendelkezésükre olyan adat, melylyel a megírtak igaz voltát bizonyítani tudták volna. Jóhiszeműségről sem lehet szó, csödbe jutottam volna, így azonban eltengődöm egy ideig.

Buzdulj édes fiam az én példámon! Mikor én 1865-ben Pesten juritta voltam, nemcsak, hogy semmi segélyt nem kaptam hazulról, de még azt a keserves pár forintot is, a melyet véres verejtékkel, éjet nappalá téve, a saját munkám árán szereztem, — meg kelle osztanom szegény öreg szüleimmel. Magam kerestem egész családom részére a kenyeret s mégis mindig első tanuló valék társaim között!

Neked nem kell engem mindenben utánodnod. Nem kel fentartásodról gondoskodnod, a tanulásban sem kell magadat megerőltetned, csak annyira iparkodj, hogy jogi tanulmányaidat befejezhess, akkor aztán majd befűtetnek egy zsiros hivatalba, a mikor is már megnősülhetsz. És pedig, hogy a kiskunsági Kiskun család ősi, de megkopott címerét újra be-aranyozva láthasd, jó lenne, ha valami gazdag zsidó lányt választanál ki magadnak házastársul . . .

A miről különben majd akkor bővebben beszélhetünk, ha egyszer odáig érkezted, most csak arra kérlek, hogy vedd komolyan fontolóra a dolgokat és iparkodjál már egyszer örömet is szerezni a te jó atyádnak,

Kiskun Ferencnek s. k.

A másolatok hitelül:

Gyurkovics.

den iskolában első eminens voltam és a saját erőmből tartottam fenn magamat. Például a pozsonyi országgyűlésen 1836-ban, hol mint a távollévők követe vettem részt, kenyéren és vízen éltem, hogy csak szegény öreg szüleimet segíthessem — s mégis első maradtam társaim között, te pedig, kinek minden anyagi eszköz meg van adva, folyton utolsó maradsz!

Javulj meg édes fiam, iparkodj, tanulj, mert tudod, hogy a nemesség privilégiumainak elvesztésével a mucsai birtok felére apad, örülünk, ha mi öregek meg tudunk rajta élni, ha addig a terhek össze nem nyomják. Te neked már a saját erődből kellend családodat fenntartanod.

Azért hát siess diplomát szerezni, itt az ideje, hogy valami jó állásba ültesselek. Addig is azonban nem lenne ellene kifogásom, ha ott Pesten egy gazdag iparos lánnyal szeretted meg magadat, a kit elvinnél s a hozományával kis teherkönyvitést csinálhatnánk a mucsai birtokon, mert már-már csak a szentlélek tartja benne a lelket.

Édes fiam, gondold meg és szíveid meg, a miket most itt irtam, — egy életnek tapasztalatai szólnak feléd — és a szerint cselekedjél. Isten veled, csokolnak szerető szüleid, különösen érted aggódó atyád.

Kiskun Bertalan s. k.

mert az, hogy Müller Vendel egyszerű szavainak hitelt adva, valakit becsületében támadtak meg, nem a jóhiszeműséget dokumentálja, hanem azt a felületességet, mely már mint olyan is, megtorlást érdemel.

A harmadik kérdés az, vajjon — miután a cikkben név nincs említve — sértettnek tekintheti-e magát magánpanaszos *Konc* Mária, ezt már bizonyítani nem szükséges. A kihallgatott tanak vallomásából kitűnt, hogy Pellérdén csak egy plébános van s az Molnár Márton s annak a gazdaasszonya már öt év óta a magánpanaszos. Tehát midőn a cikk félremagyarázhatatlanul a »pellérdi plébános gazdaasszonyával« foglalkozik, nem szenvedhet kétséget, hogy a szerzők magánpanaszosról irták a koholt rágalmakat.

Mindezek alapján kéri mindkét vádlottat tetteársaknak nyilvánítva, a sajtó útján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétségében bűnösnek kimondani és a törvényszabta módon megbüntetni.

A vádlottak személyes védekezése következett ezután. A védelem természetesen igen győnge volt s úgy Horváth Lajos, mint Szabó József védelmükben azt igyekeztek bizonyítani, hogy jóhiszeműleg jártak el s hogy a tulajdonképeni rágalmozó Müller Vendel, a ki azt is állította, hogy a szolgabíró, kinél panaszt emelt, őt a dolog további elbeszélésétől eltiltotta. Ily körülmények között mindkét vádlott kötelességet vélt teljesíteni, már a megrágalmozottak érdekében is a rágalmozók közzététele által annál is inkább, mert Müller Vendel kijelentette, hogy a közlöttekért ő vállalja el a felelősséget. Szabó József felmentését kérte, Horváth Lajos pedig bocsánatot kért magánpanaszostól, mire azonban magánvádló nem reflektált.

Elnök ezután röviden ismertette a per tárgyát s a tárgyalás menetét, feltette az esküdteknek a kérdéseket mindkét vádlottra nézve, s az esküdtek éppen déli harangszókor vonultak vissza a verdikt meghozatalára.

Negyed órai tanácskozás után *Hinka* László, az esküdtszék elnöke által hirdettette ki

a verdikt

következőleg:

Szabó Józsefekre vonatkozólag:

1. Szerzője-e a cikknek Szabó József? **10 igen 2 nem.**

2. Van-e a cikkben rágalmozás? **10 igen 2 nem.**

3. Vétkes-e a rágalmozás vétségében Szabó József? **8 igen 4 nem.**

Horváth Lajosra vonatkozólag:

1. Szerző illetve társszerzője-e a cikknek Horváth Lajos **10 igen 2 nem.**

2. Van-e a cikkben rágalmozás? **10 igen 2 nem.**

3. Vétkes-e a rágalmozás vétségében Horváth Lajos **9 igen 3 nem.**

Ama kérdésre, vajjon van-e a cikkben becsületsértés s vétkesek-e abban a szerzők? az esküdtek nem válaszoltak, mert a rágalmozásban már bent foglaltatik a becsületsértés vétségének ismérve is.

Miután az elnök felszólítására vádlottaknak nem volt észrevételük, felhívta elnök a magánvádló képviselőjét, hogy a büntetés minőségére nézve nyilatkozzék.

Jobst László a magánpanaszos képviselője kijelenti, hogy mindkét vádlottat a sajtó útján elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt megfelelő fogház és pénzbüntetésre kívánja ítéltetni, valamint ötven forint felmerült költség megfizetésére és az ítéletnek a »Munkás« című lapban leendő közzétételére kéri köteleztetni.

Ezután ítélet hozatalra vonult vissza a bíróság s háromnegyed egy órakor következett

az ítélet

kihirdetése, mely szerint az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a pécsi kir. törvényszék mint sajtóbíróság Szabó Józsefet a büntető törvénykönyv 70, 258 és 259. §§-ai alapján

sajtó útján elkövetett becsületsértés és rágalmozás vétségei miatt egy havi fogházra s hat napi fogházra átváltóztatandó hatvan forint pénzbüntetésre, Horváth Lajost a büntető törvénykönyv hivatkozott §§-ai alapján pedig három heti fogház és öt napi fogházra átváltóztatandó ötven forint pénzbüntetésre ítéli, valamint kötelezi vádlottakat a 40 frtban megállapított költségek megtérítésére, s a büntető törvénykönyv 277. §. alapján, az ítélet és indokának a »Munkás« című lapban leendő közzétételére.

Ugy Szabó József, mint Horváth Lajos megnyugodtak az ítéletben s így az nyomban jogerőssé válván, vádlottak a mai napon meg is kezdték már büntetésük kitöltését.

H i r e k.

Pécs, 1899. október 27.

Egy híres feltalálóról.

Franklin Benjamingot, a ki a villámhárítót feltalálta, örültnek tekintették még honfitársai is, Galileit, a világ legelső csillagászát, midőn felfedezte és nyíltan hirdette, hogy a föld forog, ki akarták végezni. A híres fizikusok, csillagászok és feltalálók azonban nem törődtek a világ gyatra felfogásával, kísérleteztek tovább, találmányaikat továbbra is a föld népei javára és hasznára, a népek közös kincsevő avatták. Franklin tovább is küzdött tudós irigyeivel, és a tudatlan tömeggel szemben, Galilei pedig még hóhérai előtt is csak azt mondta: hogy mégis mozog a föld.

És így van ez még mai napig is. Hány genialis feltalálónk riadt vissza a további kísérletezésektől nem szenvedhetvén embertársai gunyosan mosolygó arcát, nem tűrhették, hogy embertársai háta mögött kinevetik, vagy szemében is megmondják, hogy örült.

Ilyen hányattatásokon ment keresztül Flóris Áron is, Flóris Endre pécsi ügyvéd testvérbátyja. Egymást érték találmányai, de nem volt, a ki értékesítette volna, nem volt a ki megértette volna az ő mély tudását, de olyanok igen is voltak, a kik kinevették és kifigurázták. E fölötti elkeseredésében azután egy szép napon az összes találmányait és az összes műszereit a budapesti lánchidról a Duna mély vizébe dobta. A szöke hullámok összecsaptak az emberi elme alkotása fölött, a közőnség még egyszer jót kacagott, de Flóris Áron dr. azért nem tudott nyugodni, küzdött tovább az emberi tudatlansággal szemben és ha babérokat nem is tudott aratni, azért az erkölcsi siker nem maradhatott el, mert végre is akadtak olyanok, a kik megértették.

Flóris Áron dr. csak három gimnáziumot végzett, mikor a katonai nevelőintézetbe került Pozsonyba. Két évig volt a pozsonyi katona intézetben, mikor tüdővészbe esett és a katona intézetből elbocsátották. Gimnáziumba ekkor már nem mehetett, megszerezte tehát Pápán a tanítói oklevelet. Kitűnő rajzoló volt és annyira kitűnt a rajzban, hogy a Székesfehérvárott tartott országos rajzkiállításon mint elsőrendű rajzoló nagy kitüntetésben részesült. Nem volt kedve a tanítói pályához, felutazott Budapestre és elvégezte a festészeti akadémián a tanfolyamot, hol oklevelet is nyert. Csurgón, Rozsnyón hosszabb ideig mint rajztanár működött, majd ismét felkerült Budapestre mint néptanító. 1884-ben beiratkozott az egyetemre és mint rendkívüli hallgató tanulta a jogot, bölcsészetet és technikát. Mint önkéntes tűzoltó letette a parancsnoki vizsgát és meg is választották parancsnoknak. Később a mentők közé is felvették és itt is behírosodott nagy hasznavehetősége. Részt vett a konstantinápolyi expedícióban, de meghűtven magát visszakarta régi baját. Midőn saját módszere szerint kigyógyította magát, pályázott Szmirnába, Kisásziába tűzoltó parancsnoki állásra, de folyamodványával elkésett. A

török nyelvet magánszorgalomból tökéletesen elsajátította és Konstantinápolyban midőn a török szultánt felköszöntötte, a szultán őt a Medsidje rendjellel tüntette ki. Konstantinápolyban félreismerték, kémnek tartották és bebörtönözték. Már 24 nap óta synylődött a török tömlőcben, midőn az osztrák-magyar konzulátus közbenjárása folytán szabadonbocsátották. A szultán csak évekkel ezután értesült a szomorú tévedésről, mikor is mintegy megkérlelésül új kitüntetésben részesítette Flóris Áron drt. A tüdővést a tömlőcben szerezte és mikor hazajött Magyarországra Korányi dr., Kétly professzor és több más híres fővárosi orvos kezelte. Kimondták, hogy két hét alatt belehal a tüdővészbe, őt emberi tudomány többé ki nem gyógyíthatja.

Flóris Áron dr. azonban saját találmányu gyógyszerével és gyógykezelésével kigyógyította magát a tüdővészből. Őt egyetemi professzor köztük Korányi és Kétly tanárok saját pecsétgyűrűjük lenyomatával és kézalírásukkal bizonyították, hogy Flóris Áron dr. tényleg tüdővészből volt és kérték, hogy lépjen az orvosi egyetemre és fényes tehetségét érvényesítse az orvosi pályán. Ekkor testvéröccse, Flóris Endre dr. folyamodott a közoktatásügyi miniszterhez, hogy engedje meg öccsének, hogy a 4., 5., 6., 7. osztályokról egyszerre vizsgázhassék és ugyanekkor az érettségét is letehesse. A miniszteri engedély megjött és Flóris Áron egy esztendő alatt letette a vizsgákat, érettségizett, sőt az orvosi egyetem első évét is hallgatta. Az elővizsgákat már befejezte és mint szigorló orvos működik. A tanári vizsgákat is letette és a milleniumi faültető bizottságot ő szervezte, mely bizottság Erzsébet királyné halálakor Erzsébet faültető bizottsággá alakult. A bizottság ma már az egész országban működik és ez Flóris Áron dr. érdeme, ki abból a szempontból indult ki, hogy ha Magyarországon csak 5 000 000 ember ültet fát és mindegyik legalább 10 darabot és minden fa évenként ha csak 1 frtot is hoz, az már a magyar ember vagyonát évente 50.000.000 frttal gyarapítja.

Egyik igen életrevaló találmánya volt az ugynevezett *ruganyos cipő*, mely megkönnyítette a járást. Télen fűtőkészülékkel volt ellátva, mely a sarokban vegyi dolgokból volt összeállítva és a menés közben működött, nyáron pedig a lábizzadás ellen bizonyos kellemes hűs szellőt terjesztett. Különösen a katonaság részére lett volna jó találmánya, mert hisz télvíz idején, ha a katonát a hideg nem bántja, sokkal nagyobb erőt képes kitejteni. Napoleon is egy éjszaka alatt 40.000 embert vesztett, a kik a nagy hideget nem bírták elviselni.

Ez a találmánya összes keresetét felémésztette, akkor nem fogadták el és most egy ezredes hirdeti, hogy ő találta fel a ruganyos cipőt, pedig dr. Flóris Áron már ezelőtt 20 éve beadta azt a hadügyminiszterhez ajánlata kapcsán.

A hadügyminiszter akkor a Károly lak-tanyába küldte találmányával, hol az ezredes e szavakkal utasította el:

— Was ist den das wider für ein ziwilischer Schwindel?

Most, midőn Flóris Áron szót emelt egy új találmánya érdekében, *Fejérvárg* Géza báró loyális honvédelmi miniszterünk Müller Hugó alezredeshez a gyalogsági lak-tanyába utasította, a ki azt ki fogja próbálni. A kipróbálás után a honvédelmi miniszter maga fog intézkedni, hogy vajjon a hadsereg részére alkalmazható lesz-e, vagy sem.

Az új találmány egy *uszó léggömb*. Sokkal tovább tartja magát a levegőben s ha a légáramlat a tenger felé sodorja és ott száll le, akkor a leszállásnál csolnakká formálódik és uszik a hullámokon anélkül, hogy bármely részében kár történne. Annyi bizonyos, hogy harcászati szempontból ez a találmány is igen fontos.

Igen sok higienikus találmánya van, a melyeket, mikor a nyilvánosság elé hozott,

még a hírlapok is agyon élcelték, úgy, hogy összes műszereit és találmányait a lánchidról a Dunába dobta.

Flóris Áron dr. t már hívták Amerikába Chikagóba, hol egy szanatoriumot akartak az igazgatása alá bocsátani, mert a tudóvészese- ket az ő metódusával lehet eddig a leggyor- sabbban és a legbiztosabban gyógyítani. Horri- bilis fizetési összegeket ígértek neki, ezenkívül husz százalékat a tiszta jövedelemnek. Hívták Párisba is, Londonba is, de ő csak megmaradt hazájának, nemzetének. Legujabb találmánya, melynek értékesítésével most foglalkozik, nagy szenzációt fog kelteni. Ez a találmány azon- ban már testvéröccsével, Flóris Endre dr. pécsi ügyvéddel közös tulajdonát képezi. Flóris Endre dr. mindig kitűnő fizikus volt, fizika- tanára a híres *Tarcsy* Lajos volt, ki 1859-ben első magyar fizikájával 400 aranyat nyert a tudományos akadémiától.

A találmány, mely már ki van próbálva, oly tökéletes hadi műszer, a melylyel az egész ellenséges hadtest már husz kilométernyi távol- ságból láthatóvá lesz, sőt még a vezényszót is lehet hallani. Az új műszer kombinálva van a telefonnal és fonograffal és ha bevalik, ez lesz a hanyatló század egyik legnevezetesebb találmánya.

Németh Péter.

Napirend 1899. október 28-án.

Naptár: szombat, okt. 28. — Róm. kath.: Simon és Judás. — Prot.: Simon és Judás. — Görög- kel.: (okt. 16.) Longin. — Zsidó: S. Ch. Sarah. — Nap két 6 óra 40 perckor; nyugszik 4 óra 48 per- kor. — Hold két éjjelután 43 perckor; nyugszik délután 2 óra 23 perckor.

Időjárás. Kilitás a központi meteorológiai inté- zet jelzése szerint: derült, száraz, hűvös idő és éjjeli fagy várható.

A Kath. Kőr estélye 8 órakor.

Színház: »Unatkozó király«; operett.

— **(Letett alapítványok.)** *Hetyey* Sámuel megyéspüspök ma délelőtt helyezte el az egyházm. alapítványi pénztárba azt a száz- ezer forintnyi alapítványt, melynek kamatai felerészben a püspöki joglyceumot, felerészben pedig a tanítóképezdét illetik.

— **(Egy pécsi matematikus győzelme.)** A pécsi főreáliskolából már sok kitűnő matematikus került ki és ma ismét egy fiatal matematikus diadaláról értesülünk, a ki még alig vetette le magáról az iskola porát és már dicsőséget szerez a pécsi reál- iskolának. Tagadhatlanul nagy érdeme van ebben a pécsi főreáliskola derék igazgatójának *Dischka* Győzőnek, a ki ritka szakértelemmel és ügybuzgósággal csüng növendékein és min- den igyekezetével rajta van, hogy a társada- lomnak ne csak hasznos polgárokat, hanem tudósokat is neveljen. *Kornis* Ödön a kitűn- tetett, a ki az ország legjobb matematiku- sai közé küzdötte fel magát. *Kornis* Ödön, a budapesti műegyetem hallgatója, a folyó hó 12-én tartott országos matematikai ver- senyen az első díjat, a 100 arany koronás díjat nyerte meg. Az eredményt *Eötvös* Loránt báró elnöklete alatt a matematikai és fizi- kai társulat tegnapi ülésen hirdették ki. A fiatal matematikus *Eötvös* Loránt br. által meghívást nyert, hogy lépjen át a tanári pá- lyára és akkor szép ösztöndíjban fog része- sülni és így várható, hogy *Kornis* Ödönből egyetemi tanár lesz. A fiatal matematikus, mint IV. osztályu realista már mély mathema- tikai tudást árult el és *Maksay* Emil, az al- gebra akkori tanára, volt az első mestere, a ki a matematikát tovább fejlesztette benne. Azután *Heckinger* István, *Maksay* halála után

volt további mestere és neki is feltűnt, hogy a legkomplicáltabb algebrai tételeket is mily könnyűséggel oldja meg a fiatal matematikus. A tanárok nem kimélték a fáradságot és első sorban nekik köszönhető, hogy *Kornis* Ödön- nel ismét diadalra segítették a pécsi főreál- iskolát.

— **(Esküvő.)** *Szögyi* Sándor, a Zsol- nay gyár tisztviselője és *Engel* Ernesztin, *Engel* Hermann pécsi fakereskedő leánya, tegnap délelőtt kötöttek házasságot. Hivatalos tanuk: *Zsolnay* Vilmos nagygyáros és *Sohr* Sándor, bérkocsi tulajdonos voltak. Az új házaspár ebéd után azonnal nászutra kelt.

— **(Előadás a mentés köréből.)** Mint már évek óta szokás, most is megtartotta *Ludwig* Ferenc dr. városi kerületi orvos, mint pályaorvos, az októberi mentőtanfolyamot részint a pécsi vasuti indóház forgalmi személy- zete, részint a vasuti műhely munkásai számára. A tanfolyamon a személyzet és a munkások egykép teljes jártasságot mutattak be a veszély idején való segélynyújtás tárgyában.

— **(Difteritisz a kékesdi isko- lában.)** Kékesden az iskolaépületben lakó tanító, *Merkle* Adolf leánya difteritiszben meg- betegedett. A ragályozó kór tovaterjedésének meggátlása céljából a vármegye tisztii főorvo- sának kikért véleménye alapján a községi elemi iskolának bizonytalan időre a szüksé- gesnek mutatkozó gyógy, óvó és fertőtlenítő eljárás szigorú foganatosítása mellett leendő bezáratását *Tormai* Károly alispán elrendelte.

— **(Hódít az eszme.)** Már hírül ad- tuk közönségünknek, hogy a *zenés istentiszte- let*ek állandósítása Pécsen elhatározott dolog s ez az eszme általános melegezéssel találko- zik, mert régen táplált közóhajt valósít meg. Nevezetes jelenség gyanánt veszünk tudomást arról, hogy a kizárólagos gregorián ének egye- dül szívszóloja, t. laptársunk, a „*Pécsi Köz- löny*“ utolsóévi száma is hangoztatja a moz- galom jogosultságát, helyességét. A tegnapi szám ugyan megint az előbbi nótát intonálja és szellemes jelzővel „*husos fülök*“-nek nevezi az instrumentális zene barátait, a kiknek „*meg- foghatatlan és érthetetlen a szellem és élet szava*“, már t. i. a gregorianum. Hisz éppen az a baja ennek a gregorianumnak, hogy „*husos*“, tehát emberségesen alkotott fülek nem értik meg s arra vagyunk, de igazán, kíváncsiak, miféle fülek a gregorián barátainak a fülei? Akkor hát csakugyan nem „*hallás*“-ra van ez az ének szánva, quod erat demonstrandum; a szellem és élet „*szava*“ (tehát *szava!*) mi uton-módon hat a gregorián ember belsejébe „*husos fül*“ nélkül? Képződés hát az egész — s erre a tere nem követhetjük őket. Ideje azonban, hogy a más meggyőződésen levőkkel szemben a hasraesett csipkedések, szellemes- kedések megszűnjenek. Alkalmunk volt a ze- nés miséket újraalapítók határozatáról szóló okiratba betekintnünk, melynek II. pontja szóról-szóra így hangzik: »A dómiban meg- honosított vokál ének intézményének ellenséges érintése, vagy ezzel szemben való állásfoglalás ki van zárva.« Vegyék ezt tudomásul odaát, de „*husos fülök*“-kel s ne provokáljanak *ágyu- dörgést*, mely beszakíthatná a gregorián szel- lemi fülek dobhártyáit is.

— **(Bimbóhullás.)** Egy fiatal gyer- meket ragadott ki tegnap este a kérélhetlen

halál a szerető szülők ölelő karjai közül. *Muszi* Tivadar Lajos a kis halott, ki tegnap este 11 órakor hat hónapos korában elhunyt. A ko- rán lehullt bimbót kétségbeesett szülein kívül testvérei s nagyszülei siratják. Temetése f. hó 28-án d. u. 4 órakor lesz a Basa-malom-uti gyászszázból a budaikülvárosi temetőbe.

— **(Kerékpár-baleset.)** *Szontagh* Jó- zsef pécsi lakos, magánzó, tegnap délután ke- rékpár-kirándulást tett a siklói országútra, hol egy a földön hevert tégladarabnak futott neki. A kerék kicsúszott alóla s *Szontagh* olyan szerencsétlenül esett le a gépről, hogy bal keze kificamodott. A szerencsétlenül járt fiatal embert petrezselyem-utcai lakásán ápolják.

— **(Elütötte a kocsi.)** *Steyer* Já- nos vasuti munkást, amint ma reggel a vasutra ment, az Indóház-utcán egy üres szekér el- ütötte. A kocsi azonban idejekorán észrevette a bajt, megállította a lovakat s így *Steyernek* néhány jelentéktelen horzsoláson kívül más baja nem történt.

— **(Elcsipett zsebtolvaj.)** Tegnap este a vasutnál a rendőrök elcsiptek egy Kern Imre nevű pécsi illetőségű 14 éves suhancot, kinek az volt a bűne, hogy *Kohn* Ármin utazó zsebéből a pénztárnál a pénztárcáját ki akarta lopni. *Kohn* észrevette a suhanc szándékát s elcsipve őt, átadta a rendőrségnek, hol majd felelősségre vonják.

— **(Térzene.)** Az 52-ik gyalogezred zenekara vasárnap délelőtt 1/2, 12-től 1/2, 1-ig térzenét tart a Széchenyi-téren a következő műsorral: 1. Induló Wagnertől 2. »Methusalem királyfi« nyitány Straszertől. 3. »Fátyol« ke- ringő Fichtelbergertől. 4. Egyveleg a »Loheng- rin« című operából Wagnertől. 5. »Szegény és gazdag« dal Kutscherától. 6. Császárhűség induló Fridrichtől.

— **(Elbocsájtás a honvédség kö- telékéből.)** *Friedmann* József, pécsi 19-ik honvédgyalogezredbeli tartalékos hadnagy, a honvédség kötelékéből saját kérelmére elbo- csájtatott.

— **(A falu esze.)** A jó ráckozáriak- nak volt egy falusi alakjuk, a ki mindenütt látható volt, a ki mindenütt található volt és a ki mindenütt csak azért láttak szivesen, hogy jókat nevehessenek nyegleségein. A sze- rencsétlen *Dobrovecz* Miklós volt ez, a kit a teremtés átka az észtől fosztott meg és a ki- nek bolondabbnál bolondabb dolgain jókat nevetett a falu népe. Szép fiu volt és fiatal, az első tekintetre senki sem sejtette volna benne a csendes örültet. A »falú esze«-nek keresztelték el és jókat mulattak rajta, ha a szegény *Dobrovecz* a csufolódásokra dühös lett és kövel kezdte hajigálni gunyolóit. Különösen a pajkos falusi gyerekek boszantották sokat, mindig utána futkostak és kiabálták:

— Itt megy a falu esze! Itt megy a falu esze!

De volt ebben az emberben valami sa- játságos, ami megkülönböztette a többi örülttől, mert voltak neki józan pillanatai is. Ilyenkor halálos rettegés fogta el, szinte átérezte nyomorult helyzetét és sirt keservesen, félt a to- vábbi élettől. Tegnapelőtt is, mikor már nem birta tovább tűrni a gyerekek gunyolódásait, bement *Katrovics* Pávó házába, leült a félszer alatt egy lócára és sirt keservesen. A cselédek látták is ott sirni, de nyugton hagyták. Más-

nap reggel a felszerben egy gerendára felkötve találták a szerencsétlen Dobrovecz Miklóst, a kit a balvégzet egész élte utján oly kegyetlenül üldözött.

— **(Királyi kihallgatás.)** Ó Fel-sége a jövő hétfőn, október 30-án és a következő hétfőn is, november 6-án Budapesten legfelső kihallgatást fog adni. Előjegyzések a kabineti irodában (budai kir. varlak) eszközöltnak.

— **(Névmagyarosítások.)** *Kratky* Ernő körjegyző, vémei lakos, valamint Jenő, Róza, György és Alajos kiskoru gyermekei vezetéknevének »Kardos«-ra, *Beigl* Ignác Bálint tanító, báttaszéki lakos, valamint kiskoru Mária, Gizella, Matild, Ferenc, Erzsébet és Irma vezetéknevének »Bátor«-ra kért átválttatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **(A vetélytársak.)** *Szabó* Péter bölcskei legény sokkal szerencsésebb volt a szerelemben, mint *Móricz* János és *Galó* István társai. A három legény ugyanis egy leánynak udvarolt a faluban s midőn a leányzó határozottan *Szabó* Péter felé hajlott, a két kikoszorózott legény boszút forralt és azt a napokban végre is hajtották. Meglestek az utcán *Szabó*t és úgy megszurkálták, hogy aligha lesz belőle ép ember.

— **(Megsurkált cigányprimás.)** Az egész éjjelt vig muzsika mellett dorbézolta át a napokban *Farkas Homoki* István dunaföldvári lakos az egyik éjjeli vendéglőben s vele mulatott *Markus* Péter cigányprimás is, a kivel hajnalban hazafelé indult. Valami fölött utközben összetűztek, mire *Farkas Homoki* István kést vett elő és azt a szegény primás mellébe döfte a markolatig. A primás sebe életveszélyes.

— **(Szörnyű bűn.)** *Gallai* Teréz, dunaföldvári cselédleánynak szörnyű bűn terheli a lelkét, a ki azzal van vádolva, hogy 5 hónapos magzatát elemésztette. Feljelentés alapján jöttek a csendőrök rá, hogy *Gallai* Teréz a gyermekét egy ruhába kötötte és azután egyik éjjel a Dunába vetette.

— **(Méz-lopás.)** Nagyon keresett *Moharek* József Ó-Berek pusztai lakosnak a méze, csak hogy nem a vevők, hanem a tolvajok dicserik annak édességét. A napokban is egy méztolvaj éjjel bevette magát *Moharek* méhesébe és a legnagyobb kas mézet elemelte. Hogy a méhek meg ne surkálják, előbb megfojtotta őket s csak azután szedte ki a lépes mézet.

— **(Rablócigányok üldözése.)** A faddi csendőrök a napokban azt az értesítést vette, hogy a domborri révnél három gyanus kóborcigány kelt át a Dunán. A csendőrök nyomban portyázásra indultak és csakugyan a Tolna felé vezető uton megpillantották a cigányokat, a kik közül *Kolompár* Mihály rabló cigányt fel is ismerték. Ez már rablásért le volt tartóztatva, de megszökött és azóta nyoma veszett. A mint a cigányok a csendőröket észrevették, a kubikgödrökbe huzódtak, innen azonban kiugráltak és a kukoricásba menekültek. Miután a felszólításra megállani nem akartak, a csendőrök utánuk löttek. A lövések nem találtak s így futva a Doromlás melletti erdőbe vették be magukat.

A csendőrök tovább is üldözték őket, de elfogások nem sikerült.

— **(Merész tolvajok.)** Érdekes eset történt a napokban Egerághon. Nagy János odavaló gazda ugyanis eladta az idei termésének egy részét, körülbelül három akó bort *Veszner* József pécsi lakosnak. A napokban egy kocsis állott meg Nagy János háza előtt s a kocsis azzal állított be a gazdához, hogy őt *Veszner* József küldte a megvett borért. Nagy János, miután a bor már ki volt fizetve, mit sem sejtve rakatta a kocsira a három akós hordót, s a kocsis elhajtattott. Képzeltető, mily nagy volt azonban a gazda meglepetése, midőn másnap ismét beállított hozzá egy kocsis, követelvén az eladott bort, sőt ez még levelet is hozott a vevőtől, melyben a bor elszállítatását kéri. Nyilvánvaló lett tehát hogy a jóhiszemű gazdát becsapták. Jelentést tettek az esetről a hatóságnak, mely most erélyesen nyomozza a merész tolvajt.

— **(Megtámadott öreg asszony.)** Bizonyára élénk emlékezetében lesz még olvasóinknak a dárdai kettős gyilkosság, mely alkalommal néhány krajcárért két asszony fizetett az életével. Mint értesülünk, tegnapelőtt ismét hasonló támadás történt a dárdai erdőben, jelen esetben azonban szerencsére nincs szó gyilkosságról. *Schneeweisz* Józsefné eszéki lakosnő járt kint Dárdán egyik rokonát meglátogatni. Amint az erdőhöz ért, egy hatalmas bottal felfegyverkezett suhanc állt eléje s követelte, hogy adja át neki pénzét. A megijedt asszony eleget tett a felszólításnak s két forintját odaadta a suhancnak, ki a pénzzel kerekét oldott. Az esetről jelentést tett a meg-rabolt asszony s most megyeszerte körözik a vakmerő utonállót.

— **Egy tűzér esete.** Egy fiatal 24 éves tűzér esete adta nekem azt a gondolatot, hogy megkérem ennek az ujságnak a szerkesztőjét a következő sorok közlésére. A tűzér *Cochet* Arthur ur, kinek atyja *Sissiben*, *Ribemont* mellett (Aisne) földbirtokos, kénytelen volt szolgálatát heves reumája miatt abbahagyni. Általános állapota rossz volt, a láz annyira a hatalmába kerítette, hogy a beteg kénytelen volt az ágyat őrizni. A reuma valóban komoly és igen fájdalmas baj. A gyengeség veszedelmessé válik, a minek okozója a vér nagy elgyengülése. A vérben a vörös részecskék nagy mértékben fogynak és ez idézi elő a vérszegénységet. Attól lehet tartani, hogy a szív is meg lesz támadva, ha erélyes bánásmóddhoz nem fordulunk. A beteg ápolóinak első feladata az legyen, hogy legyőzzék a vérszegénységet is a lehető leggyorsabb módon helyreállítsák a vért. A *Pink-pilulák* ily esetekben csudás hatásokat értek el. *Cochet* Arthur

ur fölgögyulása erre új bizonyítékot szolgáltatott.

— Fiam — írja le-velében *Cochet* atyja — a reuma miatt, mely lábát és karját meg-

támadta kénytelen volt szolgálatát félbeszakítani. Borzasztóan szenvedett, elveszítette jó álmát és étvágyát. Nagyon gyenge lett és ál-

lapota komolyan aggasztott. A *Pink-pilulák* hallottam és beadtam neki belőlük. Csudálatos dolog, de már az első doboz nagy megkönnyebbülést okozott neki, rövid idő múlva fájdalom elmúlt, ereje és étvágya visszatért. Most üdülés miatt tartózkodik nálam és kitűnően van.

Reumánál, oldalszurásnál, vérszegénység-nél és általános gyengeségnél, melyet a vér fogyasztása idéz elő, a *Pink-pilulák* eloszlatják a bajt. A *Pink-pilulák* kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és 6 doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: *Török* József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Művészet, irodalom.

○ **Becstelének.** Mikor harmadéve *Giro-lamo Rovetta*, a híres spanyol színműíró eme drámája színrekerült színházunkban, hirlapi polémia származott abból, hogy a darabot azzal végezték, hogy *Moretti Carlo* a lépcsőházban agyonlövi magát. Akkor megirtuk, hogy ez meghamisítása a darabnak, mert a »Becstelének« hőse nem lesz öngyilkos, hanem megszökik. Hiszen ő maga is beismeri, hogy sokkal gyávább, semhogy maga ellen fegyvert fogjon, mert gyávává teszi a becstelenség érzete. Hogy az akkori hirlapi polémiában nekünk volt igazunk, azt a tegnapi előadás be is bizonyította. *Moretti* tegnap nem lötte magát agyon, hanem a darab vége az igazi volt; az, hogy megszökik és felesége összerogyva sikoltja utána:

— Carlo! Carlo! Ne hagyj el!

Hiszen elismerjük mi, hogy a darabnak ez a vége nem ringatta illúzióba a közönséget s nem távoztak a színházból azzal az illúzióval, hogy a megsértett igazság elégtételt nyert *Moretti Carlo* öngyilkossága által. A ki különben illúziót keresni megy a színházba; a ki még a való élet igazi drámáit festő darabokban is illúziót keres, az ne járjon drámai előadásokra, hanem nézze meg az operetteket, meg a bohózatokat. Mert például a tegnapi előadás eljöttől végig a való élet sivár igazsága vonult el szemünk előtt. A kishivatalnok férj, ki nagyurason nevelt leányt vesz feleségül s kinek a háztartás költségeiről fogalma sincs; a bőkezű jóbarát, ki apja jóformán a fiatal házaspárnak s addig segíti őket, míg ő maga beleesik a szerelem vermébe s a fiatal asszonykát bűnbe viszi; a sarlatán apa, ki nagyzó szenvedélyeinek élve ott ragad leánya és veje nyakán: mind olyan alakok, kiket ezrével találhatunk a mindennapi drámáknak illúziót éppen nem keltő légkörében. És most ehhez kell még vennünk azt a verizmus diadalát jelentő előadást, melyet a két főszereplő, a férj és feleség személyében *Bakó* és *Hadrik Anna* produkáltak s bizony mondjuk, hogy az illúziót éppen nem találtuk tegnap este a színházban, de találtunk helyette egy darab életet, husból, vérből való emberek küzdelmét, a mely küzdelemben nem illúzió, de igazság volt.

Bakó László adta *Moretti*t, *Hadrik* Anna Elizt. Ez a két alakítás elválaszthatatlan egymástól; egyiket a másik nélkül méltányolnunk nem is lehet. *Bakó* László a hogy minden mozdulatával, szavával és arcjátékával fokról-fokra művészi tökéletességgel állította élénk a hivatalnok férjet, ki boldog, ha dolgozhatik és puritán becsületességgel munkájának és családjának él; ki rémülettel kezd eszmélni, mikor látja, hogy az ő munkájával nem kereshette meg az átélte családi jólét és kényelmes jó élet anyagi eszközeit; ki egyszerre örült lesz, mikor megtudja, hogy felesége a becstelenségbe taszította, csak azért, hogy előtte a háztartás bajait eltitkolhassa: ép úgy fokról-fokra művészi tökéletességgel adta *Hadrik* Anna a nőt, ki súlyos unottsággal viseli ezt a terhet és rémülettel védekezik a fölfedezéstől. A verizmusnak lesújtó diadalát láttuk azután abban a jelenetben,

hol férj és feleség egymással küzdenek a felfedeztetéskor. Ahogy Hadrik Anna ki akarta ragadni a kifizetetlen számlákat rejtő fiók kulcsát Bakó kezéből, a hogy küzdöttek egymással, a hogy a férj földre görnyesztette egyik kezével az asszonyt, míg másik kezével a fiókot kinyithatta: ez szinte dermesztően hatott. És a megcsalt, rászédett férj elkeseredett harca a feleséggel, mikor csaknem megfojtja s azután tettétől megijedve, siró hangon a borzalomtól elfuladva költögeti, majd mikor karjaiba kapja és azután a gyenge női testet csaknem összefacsarva eldobja magától: lélekzet nélkül nézte mindenki ezt a drámai jelenetet. Vagy az a jelenet, mikor e küzdelem után, látogató érkezvén, a férj és feleség egyszerre nevet és vidám arcot erőltet: nem volt-e a mindennapi élet drámáinak művészi magaslata emelése? És Bakónak az a jelenete, mikor szokása előtt levelet ír s remegő jobb-ját bal kezével szoritja le, hogy írni tudjon: nem az igazság hűsége rajzolása volt-e?! Elismerjük, szinte zsarnoki kezekkel volt ez a két ábrázolás, ez az egy testté, egy lélekké vált összjáték előnkbe állitva; szinte a legparányibb részletet is megragadták, hogy az igazság, a való élet hű ábrázolása csorbulást ne szenvedjen; de épen ebben volt a tegnapi est sikere, ebben volt Bakónak és méltó partnerének a művészet tetőpontjára emelkedése.

Dicsérettel kell megemlékeznünk az epizódalakra. *Bátosi* jól adta a szürke bankigazgatót, *Morettiék* segítőt, ki bűnnek sem tartja, mert sok jóval, atyai gondoskodással viszonzza, hogy Elizt bűnbe vitte. *Sebestyén* Géza a nagyzoló Orlandit, kinek leánya iránti szeretetét az önzés és hírnévhajhászás kiölte, pompásan adta, valamint igen jó volt *Baróthi* Irma a szobalány, *Therésa*, szerepében. De *Fornarisnét* *Jeszenszky* Irén játszotta drámai hévvel, a tőle már megszokott tökéletes alakítással. Bizony kár, hogy az előadást alig félig telt ház nézte végig. (→)

○ **Ügyes-bajos ember könyve.** Utbagazítás minden bajban a mindennapi életben előforduló összes törvények és rendeletek nyomán. Írta: K. Nagy Sándor, pestvidéki királyi törvényszéki bíró. Kiadja a Franklin-Társulat. 1899. (Falusi Könyvtár 46. sz.) Ára 50 kr.

○ **Hazatért szinigazgató.** *Tiszay* Dezső szinigazgató és *Nádasy* József, a társulat titkára, ma délben hazatértek Budapestről, hol az országos színészegyesület közgyűlésén vettek részt. *Tiszay* direktor ma este játszik is már az »Unatkozó király«-ban.

Folyó sz. 30. Idénybérlet 30. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Szombat, 1899. október 28-án.

Unatkozó király.

Spanyol operette 5 felvonásban. Írták Miquel R. C. s Vital Aza. Fordították Szalai E. és Hevesi S. Zenéjét szerzette Chapi. (Rendező *Tiszay*.)

SZEMÉLYEK:

A király	Tiszayné	Jeremiás	Kozma
Hadügymin.	Tiszay	Juan	Sebestyén
Pénzügymin.	Delli	Mária	Nagy
Belsőügymin.	Nádasi	Kapitány	Németh
Tengernagy	Sarlay	Tiszt	Mezey
Róza	Szekula	Biró	Pásztor

Vasárnap, okt. hó 29-én:

Délután 3 órakor fél helyárrakkal.

CSIKÓS.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal

SÁRDI HÁZ.

A PÉCSI NEM ZETI SZÍNHÁZ heti műsora.

Hétfő, okt. 30. *A férj vadászni jár.* Vigjáték.
Kedd, okt. 31. *A görög rabszolga.* Operette.
Szerda, nov. 1. d. u. *Molnár és gyermeke.*
Dráma. Este: *Henschel fuvaros* szinmű.
Itt először.
Csütörtök, nov. 2. *Velencei kalmár.* Szinmű.
Péntek, nov. 3. *Királyszöktetés.* Operette.
Itt először.
Szombat, nov. 4. *Ugyanez.*

meteorologiai állomása jegyzetei

1899. október 27. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = m.m. 68.2. (súlyedő).
Hőmérsék = 24 °C
> maximuma: 9.5 °C
> minimuma: 2.3 °C
Párányomás: 4.9 mm.
Relatív nedvesség: 89%
Felhőzet: ☁ ☁ ☁
Széllirány s erő: N. E.
Csapadék 24 órai: 0
Változás nem várható.

Dr. Czirer.

Nyilvános előadások jegyzéke a pécsi kir. törvényszéknél.

Az 1899. évi október hó 31-ik napján.

1. Konyhás Péter és társai — Horvath István és társa d. e. 9 óra.
2. Varga Zsuzsa és társa — Dráva Palkonya község volt urbéresei d. e. egynegyed 10 óra.
3. Ginter János és neje — Vilhelm János és neje d. e. fél 10 óra.
4. Bality Marin — Rosenthal Samu d. e. 9 és háromnegyed óra.
5. Foris Lajos — Kovács Lajos d. e. 10 óra.
6. Reith Kristóf — kiskoru Lorencz József. d. e. 10 óra.
7. Schuth Vince és társa — Dus Sándor d. e. 10 óra.
8. Rosenfeld József — Berkes Lajos Jakab d. e. 10 óra.
9. Kummer Anna — Wenczel József és neje d. e. 10 óra.
10. Baumann Konrád — Schön Péter d. e. 10 óra.

Bűnügyi tárgyalások jegyzéke a pécsi kir. törvényszéknél.

1899. évi október hó 30-án.

8214. Reiter Miklós ellen rablás miatt.
8251. Ifj. Bonyár Ferenc János ellen emberölés miatt.
8253. Szabó János ellen emberölés miatt.
8255. Nagy József ellen hatóság elleni erőszak miatt.
8252. Boskovits János ellen két rendbeli lopás miatt.
8250. Fuler József és társai ellen zsarolás miatt.
8344. Weber Ferenc ellen lopás miatt.
8345. Ifj. Blandl József ellen hat. ell. erőszak és suly. t. sért, miatt.

Közgazdaság.

□ **Uj és régi papirpénz.** A jövő esztendő folyamán háromféle papirpénz is lesz forgalomban az osztrák-magyar monarchia területén. A kiegyezési törvények értelmében ugyanis tizkoronás jegyeket bocsát ki az osztrák

magyar bank, melynek eddigi osztrák értékű forintokra szóló tizes, százaz és ezres bankjegyei továbbra is forgalomban maradnak. A banknak eme korona és forint értékekre szóló jegyein kívül forgalomban lesznek az államjegyek az öt és ötven forintosok is, még pedig nem csupán a meglevő készletet használják föl, hanem jelentékeny mennyiségű új ötöst és ötvenest is fognak előállítani. A közös függő adósságot ellenőrző országos bizottság jelentése szerint a jövő esztendőben tiz millió darab ötforintos és félmillió darab ötven forintos, összesen tehát hetvenöt millió forint értékű új államjegyet nyomtatnak, amely művelet a valutarendezés végrehajtásának gyorsítására egyáltalán nem alkalmas.

□ **A hazai szőlők törzskönyve.** Régen érzett hiány kárpótlására hivatott a földművelésügyi miniszternek az a legujabk intézkedése, amelylyel saját szakközegei útján az ország szőlőterületeiről pontos törzskönyvet készített. Ezt az összeállítást úgy szerkesztik, hogy ki fog tűnni belőle: 1. hogy oly területen, amely a kataszteri felvétel idejében nem volt szőlő, hány hold új szőlő létesült kötött talajon, amerikai fajtaú szőlőültetvényekkel, továbbá honi fajtákkal, szénkénnel való kezelésre és végül immunis homoktalajon és 2. hogy oly területeken, amelyek szőlőültetvényét a filloxora elpusztította. hány hold szőlő állított helyre szőlőültetvényekkel és hány hold honi fajták ültetésével, szénkénnel való kezelésre. Ezt a törzskönyvet a kerületének viszonyait ismerő szőlőszeti és borászati felügyelő vármegyénkint, járásonkint és községenkint állítja össze.

□ **Koronaértékű érmék veretése.** A hivatalos lap közzé teszi az állami számvevőszék a folyó év III. negyede végéig vert, forgalomba hozott és készletben maradt ezüst egykoronások, valamint a koronaértékű nikkell és bronzváltópénzek állapotáról szóló kimutatást. E kimutatás szerint a törvény által megállapított mennyiségben már kiverett 60 millió egykoronásból kiadtak a III. évnegyed végéig 59920 ezer kor.-t, készletben maradt még 80000 kor., a törvény szerint verethető, de már szintén kiverett 18 milló koronaértékű husz- és tizfilléresből pedig a jelzett időpontig 17,990.400 korona értékűt bocsátottak forgalomba, készletben maradt 9600 koronaérték, mely tizfilléresekből áll; két- és egyfilléres bronzérmékben eddig 5,272.692 korona 58 fillér értéket vertek, ebből átadtak a forgalomnak 3,023.385 korona 59 fillér értéket, a többi 2,249.306 korona 99 fillér érték még készletben van.

Törvénykezés.

§ **Tiz év az államfogházban.** Pár nappal ezelőtt volt tiz éve, hogy Szegeden az államfogházat fölépítették. Addig Vácra internálták a foglyokat, de midőn az szűknek mutatkozott és nem volt elégséges az államfoglyok befogadására, 1890. évben felépítették a szegedit. Az elmúlt tiz év alatt Szegeden megfordult 847 államfogoly. Párosviaskodásért ezek közül elítélve volt 765, izgatásért 82. A legnagyobb volt a létszám 1893—1894. évben. A 10 év alatt az államfoglyok a következőképen oszoltak meg: 1890-ben: 60, 1891-ben: 74, 1892-ben: 81, 1893-ban: 117, 1894-ben: 111, 1895-ben: 69, 1896-ban: 68, 1897-ben: 52, 1898-ban: 58, 1899-ben október 25-ig:

72. Író, hírlapíró és képviselő volt a legtöbb elzárva Szegeden. A mágnások közül a 10 év alatt 8 fordult meg a fogházban.

Közgazdaság.

□ A régi fuvarlevél-úrlapok használatának meghosszabbítása. A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a kereskedelmi miniszter olyképp intézkedett, hogy a régi vasuti fuvarlevél-úrlapok, melyek érvényessége ez évi október hó végéig volt meg határozva, továbbá két hónapon belül, vagyis ez évi december hó végéig az állomásokon elfogadtassanak, illetőleg úgy a bel-, mint a magyar-osztrák forgalomban ezen időpontig továbbra is felhasználhatók legyenek.

□ Kedvezmény a párisi világkiállításra. A mohács-pécsi vasut igazgatósága a párisi világkiállításra szállítandó tárgyak szállítását illetőleg ötven százalék kedvezményt ad. A szállítmányok a párisi világkiállítás igazgatósága címére küldendők.

TÁVIRATOK.

— **A pénzügyi bizottságból.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottságában a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál *Komjáty Béla, Makfalvay Géza, Justh Gyula* és *Bartha Ödön* a főispáni állások megszüntetése mellett emeltek szót. miután azok teljesen fölöslegesek s a főispánok fizetésére előirányzott költségvetési tétel törlését indítványozták.

A bizottság többsége *Szell Kálmán* főlészólalása után a tételt megszavazta.

— **Oszták pártok tanácskozása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A német néppárt, a német haladópart, az ifju-csehek és a feudális nagybirtokosok a Reichsrath mai ülése előtt értekezletet tartottak. Délután a Ház ülése után a szociáldemokrata pártszövetségnek van ülése.

— **Nunciatura Berlinben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Turinból jelentik, hogy *Vilmos* német császár beleegyezett abba, miszerint Berlinben pápai nunciatura állittassék föl.

— **Szerb királyok Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Sándor* szerb király és atyja, *Milán* exkirály ma Nisből Bécsbe érkeztek.

— **A transzváli háboru.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Timesnek jelentik Elandslaagteből, hogy még lehetetlen a boerok veszteségeit meghatározni, de hozzávetőleg 250-re tehető halottjaik száma.

Schiel ezredes egy beszélgetés során elmondta, hogy az angol tábori ágyuk biztos lövéseinek semmi sem állhatott ellen. A transzváli tüzérségnek többször is vissza kellett vonulnia a sáncoktól.

A Reutter-ügynökségnek jelentik Durbanból, hogy a transzváli nemzeti bank ottani fiókját a Tartar hadihajó legénysége lefoglalta.

Az angolok egész Natalra nézve kihirdették az ostromállapotot.

— **Mozognak a nagyhatalmak.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A párisi Journal szerint a francia kormány mostanában egy három cirkálójából álló hadosztálynak Délafrikába való kiküldése fölött tanakodik.

A Matin szerint a kontinentális hatalmasságok eszközöket és módokat keresnek arra, hogy az angol tengeri haderő kifejtésében rejlő fenyegetéssel szembe szálljanak.

— **A bécsi egyetemen minden csendes.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Hirn* tanár, kinek előadásait eddig zavargásokkal megakadályozták, ma megkezdte előadásaita bécsi egyetemen. Rendzavarás nem fordult elő.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. okt. 27.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, májusra: 8.46; októberre: —. — *Tengeri*: 5.15. — *Rózsa*: 6.84. — *Zab*: 5.28.

Az értéktőzsdén az árak a következők: *Oszták* hitelrészvény: 370.10. — *Magyar* hitelrészvény: 373. — *Államvasut*: 327.—.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Árverési hirdemény.

Melylyel közhírré tétetik, hogy a pécsi kir. törvényszék, mint tlkkönyvi hatóság által 6732/1899. sz. végzésével, a pécsi kölcsönös segélyző-egylet végrehajthatónak Weidinger Ferencz pécsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 32500 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, Pécs sz. kir. város határában fekvő, a pécsi 2248. sz. betétben I. 1510. helyr. sz. alatt felvett 1 emeletes lakház, 2 gazdasági épületre, gőzmalom, udvar és kertre alsó Puturla-utca 9. sz. és Tettye-utca 8. sz., ugy a 9375/1. helyr. sz. alatt felvett malom árokra 6450 frt becsárban; az ugyanazon betétben 1487/2. helyr. sz. alatt felvett Ágota-utca 3. sz. alatti két lakházra és udvar térre 3900 frt becsárban; továbbá ugyanazon betétben II. 4699. és 4700. helyr. szám alatt felvett szőlőre és borházra 5202 frt becsárban; végre ugyanazon betétben † 1771. helyr. sz. alatt felvett házra, gazdasági épületre és udvartérre Márton-utcában 16. ö. i. sz. alatt, 6000 frt becsárban mint kikiáltási árban árverés rendeltetvén el, a jelzett ingatlanok folyó 1899. évi november hó 2-ik napjának d. e. 10 órájkor, a pécsi kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen fognak eladatni.

Az árverési feltételek a pécsi kir. törvényszék hirdetési tábláján kifüggesztett árverési hirdetményből, avagy alulírott egyletnél, a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Pécs, 1899. évi október hó 26-án.

Pécsi kölcsönös segélyző egylet.

Kárpitos üzlet és diszitő műhely Pécssett, Király-utca 34. szám.

Üzlet áthelyezés folytán elegáns, szolid és tartós finom garnitúrák és egész szoba berendezések

olcsón eladók.

Tisztelettel

CSIHÁLEK SÁNDOR

Kárpitos és diszitő. Király-utca 34.

25854. sz.

1899.

Hirdetmény.

A városi kórháznál 1900, 1901 és 1902 években szükséges

vászon- és bor-szállításának

biztosítása tárgyában Pécs város g. tanácsstermében 1899. évi november hó 2-án délelőtt 9 órakor zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés tartatik.

Felhivatnak tehát pályázók, hogy 50—50 frt bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1899. évi november hó 1-én déli 12 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtsák be, vagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

A vállalkozási feltételek Herbert János g. tanácsnoknál betekinthetők.

Pécssett, 1899. évi október hó 24-én.

A város Tanácsa.